

k a t e d r a

POSEBNA ŠTEVILKA

MARIBOR

MAJ 1967

Bodočim študentom pred odločitvijo

Živimo v času, ko zahtevata vse hitrejši gospodarski in družbeni razvoj ter neizbežna nujnost, da se v svojih ekonomskih in tehničnih dosežkih približamo mednarodnim normam, učinkovitejše šolanje strokovnih kadrov, ki bodo znali reševati gospodarske, tehnične in druge probleme na višji stopnji razvoja. Izkušnje namreč prepričljivo govorijo, da odločata o uspehih proizvodnje predvsem stopnja organizacije delovnega procesa in kvaliteta delovnih sposobnosti proizvajalcev. Dosežke moderne znanosti in tehnike pa lahko prinašajo v sodobno proizvodnjo in družbene dejavnosti le kadri s potrebno visokošolsko strokovno izobrazbo.

Takšen razvoj v proizvodnji in hiter dvig splošnega kulturnega nivoja zahtevata množično visoko šolstvo, kajti nobeno resno predvidevanje strukture aktivnega prebivalstva in oblikovanje poklicev na višjih stopnjah ekonomske ter splošno družbene dejavnosti za prihodnje obdobje nam ne dovoljuje domneve, da bomo imeli sposobnih visokošolskih kadrov preveč. Sedanji pojavi, ko nekatere delovne organizacije odklanjajo strokovne kadre in maloštevilna ter često iz osebnih razlogov ustvarjena brezposelnost, sta nedvomno samo trenutna pojava, ki ju bo neizprosna razvoja kaj hitro odpravila.

Zahteva po množičnosti visokošolskega študija, ki terja velika družbena materialna sredstva, pa postavlja tudi zahtevo po njegovi kar največji učinkovitosti. Slednjo pa je poleg drugih dejavnikov mogoče doseči, če se bodo srednješolci za vpis na visokošolske zavode odločali po treznem premisleku, upoštevajoč svoje sposobnosti in predznanja, a tudi družbene potrebe, ki so na posameznih delovnih oziroma strokovnih področjih različne. Pravilna odločitev za visokošolski študij ter izbira stroke in nivoja zahtevnosti so nadvse pomembni življenjski dejavniki, saj neposredno odločajo o osebnem zadovoljstvu in uspešnosti v bodočem poklicu in življenju. Prav na to pa mnogi premalo mislijo. Vse prečesto se odločajo za študij po želji staršev in znancev, po sugestijah svojih sošolcev ali

pa po trenutni modi oziroma konjunkturi v določenem poklicu. Lahkomiselna odločitev v zadnjem trenutku pred vpisom se ponavadi že kaj hitro maščuje. Podrobnejše seznanjenje z zahtevnostjo študija določene stroke in prvi neuspehi pri izpitih pripeljejo do spoznanja, da je bila odločitev nepravilna. Temu sledi sicer neboleč prepis na drug visokošolski zavod, napačno pa je plačana z nekoristno porabljenimi materialnimi sredstvi in z za vedno izgubljenim časom. Veliko manj bi bilo pri nas tako visokega študijskega osipa, če bi mladina pred odločitvijo za visokošolski študij bolje poznala vsebino in zahtevnost študija in realneje ocenila svoje intelektualne sposobnosti. Pri teh odločitvah bi ji morali svetovati in jo sistematično usmerjati starši in še posebej učitelji. Oboji bi se morali čutiti za pravilno izbiro študija svojih otrok oziroma dijakov mnogo bolj odgovorni.

Prav tako kot je škodljiva in za bodočega študenta slej ko prej boleča nepravilna odločitev za visokošolski študij sploh in za stroko še posebej, tako je odraz preteklosti in zaostalosti tudi mišljenje, da je z vpisom na visokošolski zavod dokončno rešen tudi že problem bodočnosti – lep položaj in visoki osebni dohodki. Učni načrti in študijski režim so snovno bogati in grajeni tako, da zahtevajo od študenta, ki hoče biti pri študiju uspešen, polno delovno zavzetost in kar se da smotrno izrabo časa. Brez študentove delovne pripravljenosti ni uspešnega visokošolskega študija, ki postaja ob skokovitem razvoju znanosti in tehnike ter zamotanosti družbene problematike vse bolj zahteven.

Vsem mladim, ki se bodo odločili za visokošolski študij na mariborskih visokošolskih zavodih, ki so se z dosedanjim delom družbeno dobro uveljavili, naj služijo podatki, ki jih objavlja Katedra, pri trezni in uspešni odločitvi.

Predstojnik
Združenja visokošolskih zavodov
dr. Vladimir BRAČIČ

Razvoj maribor- skih visoko- šolskih zavodov

V Mariboru deluje 6 visokošolskih zavodov, ki jih je ustanovila s posebnimi zakoni skupščina SR Slovenije v razdobju 1959 do 1961 po vrsti:

Višja ekonomsko-komercialna šola (VEKS) — 2. julija 1959

Višja tehniška šola (VTS) — 26. novembra 1959

Višja agronomska šola (VAS) — 24. junija 1960

Višja pravna šola (VPS) — 24. junija 1960

Višja stomatološka šola (VSS) — 24. junija 1960 in

Pedagoška akademija (PA) — 26. junija 1961

Zaradi boljše koordinacije njihovega dela in razvoja je republiška skupščina z zakonom ustanovila še:

Združenje visokošolskih zavodov v Mariboru (ZVZM) — 23. maja 1961. Končno je bila v združenje vključena še Studijska knjižnica v Mariboru (SK).

ki sicer deluje že preko 6 desetletij, vendar je z ustanovitvijo mariborskih visokošolskih zavodov dobila nove naloge.

Mariborski visokošolski zavodi so bili ustanovljeni v okviru ukrepov za reformo visokošolskega študija, ki jo je leta 1959 z resolucijo pripravila zvezna skupščina in ki je bila nato uzakonjena z ustreznimi določbami o organizaciji visokega šolstva.

Nujnost reforme dotedanjega sistema visokošolskega študija so pokazale obširne raziskave, ki so pripeljale do vrste pomembnih ugotovitev, kakor na primer:

— naša država, na splošno zaostaja glede števila visokošolskih kadrov za srednje in tudi manj razvite države; pri tem je Slovenija celo pod državnim povprečjem, mariborski industrijski bazen pa globoko pod slovenskim;

— pomanjkanje visokošolskih strokovnjakov je posebno občutno v gospodarstvu in zlasti v proizvodnji, ki se zato ne more dokopati do sodobne organizacije dela in tehnologije ter dvigati svoje storilnosti in kvalitete na mednarodno konkurenčno raven;

— po enotnem visokošolskem sistemu šolani strokovnjaki se izogibajo operativnim in terenskim delom v proizvodnji oziroma družbenih službah, zato tudi prihaja do močne koncentracije visokošolskih strokovnjakov v tradicionalnih visokošolskih središčih, na škodo ostalih predelov, in do njihovega neustreznega zaposlovanja;

— zaradi intenzivnega razvoja organizacije in delitve dela so v mnogih strokah nastala visokošolska delovna mesta z različnimi stopnjami teoretične zahtevnosti in različnimi zahtevami glede poznavanja praktičnih problemov; zato ni več ustrezen in ekonomičen takšen visokošolski sistem, ki daje en sam enoten profil visokošolskega strokovnjaka; nasprotno mora biti sodoben visokošolski študij organiziran tako, da daje vsaj dve ali celo tri stopnje visokošolskih strokovnjakov, od katerih ima vsaka različno razmerje med teoretičnim in praktičnim znanjem;

— za pretežni del visokošolskih delovnih mest v gospodarstvu in mnogih družbenih službah povsem ustrezajo visokošolski strokovnjaki prve stopnje (strokovnjaki z višjo izobrazbo), ki bi jih torej potrebovali največ, dejansko pa jih najbolj primanjkuje; zato je mnogo teh delovnih mest nezasedenih ali pa so neustrezno zasedena; pri tem pa gre pogosto za taka delovna mesta, ki predstavljajo ključ za povečanje storilnosti; šolanju visokošolskih strokovnjakov prve stopnje je zato potrebno posvečati posebno pozornost;

— centralizirani visokošolski sistem je povzročil močno deformacijo socialne strukture študentov oziroma visokošolskih izobražencev na škodo materialno šibkejših slojev prebivalstva.

Zaradi takšnih ugotovitev je bil dotedanji enotni sistem fakultetnega študija z reformo razdeljen na dve stopnji in mu je bila dodana še tretja, razen tega pa je bila ustanovljena vrsta decentraliziranih višjih šol.

Mariborski industrijski bazen je posebno močno občutil posledice neustreznega visokošolskega sistema in pomanjkanje primerno šolanih visokošolskih strokovnjakov. Po vojni se je naglo razvil v enega od velikih gospodarskih centrov v državnem merilu, niso pa se ustrezno razvijale njegove družbene oziroma komunalne službe. Sorazmerno pozno je dobil lastno srednje strokovno šolo, glede visokošolskih kadrov pa je bil povsem navezan na dotok iz tradicionalnih visokošolskih središč. Ker je bil ta dotok minimalen, so visokošolski strokovni kadri postali ozko grlo njegovih proizvodnih in poslovnih kapacitet ter je bil zato ogrožen njegov napredek in razvoj. Ustanovitev visokošolskih zavodov je postala nujnost.

Spričo vseh teh okolnosti so bili mariborski visokošolski zavodi postavljeni pred nalogo, da predvsem šolajo visokošolske strokovnjake prve stopnje ter hkrati nudijo osnovo za nadaljnji visokošolski študij tistim svojim študentom, ki imajo potrebne intelektualne sposobnosti in voljo, ne bi pa iz materialnih razlogov zmogli stroškov za celotni visokošolski študij v že obstoječih visokošolskih središčih.

Visokošolski strokovnjak prve stopnje (višji strokovnjak) je bil pri nas popolnoma nov in nepoznan strokovni profil, čeprav se je v mnogih drugih državah že pred daljšim časom izoblikoval v nepogreljiv člen v lestvici strokovnih kadrov. Potrebno je bilo torej najprej ugotoviti, kaj naj pravzaprav od njega zahtevamo, katera delovna mesta naj zaseda in s kakšnim učnim programom naj ga ustrezno šolamo. Okvirno so bila ta vprašanja rešena že pred ustanovitvijo mariborskih visokošolskih zavodov po intenzivnih razpravah v strokovnih društvih, gospodarskih organizacijah in združenjih ter ustreznih službah bivše okrajne skupščine. Ko pa so se začeli pojavljati prvi diplomanti, je bilo zaradi njihovega položaja potrebno zelo podrobno določiti te okvirne rešitve in jih presaditi v prakso. Ker so nastali iz živih potreb te prakse in je večina njihovega pedagoškega kadra prišla z odgovornih delovnih mest v praksi, so mariborski visokošolski zavodi v sodelovanju z vsem svojim zaledjem relativno hitro prišli do ustreznih rešitev ter jih objavili v posebnih elaboratih o profilih, delovnih mestih in študijskem sistemu strokovnjakov, ki jih šolajo. Tako so nastali temelji novega študijskega sistema, ki se seveda še nadalje izgrajuje in prilagaja dejanskim potrebam.

Vpis na mariborske visokošolske zavode je pokazal, kako velik je dejansko interes za tovrstni študij in kako utemeljena je bila njihova ustanovitev. Doslej se je vpisalo 17.332 študentov, od tega 6.039 rednih in 11.293 izrednih, od tega na posameznih zavodih:

Zavod	Redni	Izredni	Skupaj
PA	954	2.039	2.993
VAS	474	521	995
VEKS	1.501	4.090	5.591
VPS	469	1.036	1.505
VSS	447	192	639
VTS	2.194	3.415	5.609

Vpis rednih študentov-novincev je naglo narasel od 296 v šolskem letu 1959/60 na 617 v letu 1960/61, ko so že vse šole začele z delom, in se povzpел na 969 v letu 1966/67 ter se s tem ustalil. Vpis izrednih študentov je zelo nihav, odvisno od odpiranja novih centrov za pomoč izrednim študentom. Na večini šol je bil v prvem vpisnem letu največji, ker se je vpisal velik del potencialnih kandidatov za izredni študij, med njimi dober del tudi iz spekulativnih ozirav. Mislili so namreč, da bodo na lahek način prišli do visokošolske diplome. Ko so spoznali raven in zahtevnost študija, so mnogi izredni študenti zlasti iz prvih generacij odstopili. Sole so se namreč dosledno držale načela, da se mora izredni študij vršiti po enakih programih in ob enaki zahtevnosti kot redni, če naj doseže svoj cilj, to je dejanski dvig zaposlenih strokovnjakov-praktikov na visokošolsko raven.

Visok odstotek izrednih študentov je sploh značilnost mariborskih visokošolskih zavodov, čeprav se je v zadnjem času znižal od prvotnega razmerja okoli 1:3 na nekako 1:1,4 v korist izrednih študentov. Sole so uvidele izredni družbeni in socialni pomen izobraževanja odraslih ob istočasni zaposlitvi, ki je sicer na vzhodu in zahodu marsikje postalo že normalni način izobraževanja. Zato se šole tudi trudijo, da bi po svojih možnostih nudile izrednim študentom organizirano pomoč pri študiju ter pri tem večinoma uporabljale sistem ustanavljanja študijskih centrov povsod, kjer to omogočajo primerno število izrednih študentov in materialna sredstva. Ti centri so organizacijsko vezani predvsem na delavske univerze in strokovna društva, ponekod pa tudi na gospodarske organizacije direktno. Vendar je pomoč še vedno bistveno premajhna, omejujejo pa jo v glavnem težave materialnega značaja. Ta prizadevanja bi vsekakor zaslužila večjo družbeno podporo, ob kateri bi se čas izrednega študija lahko znatno skrajšal in bi tudi manj izrednih študentov odpadlo med študijem.

ZDRUŽENJE VISOKOŠOLSkih ZAVODOV V MARIBORU

razpisuje

po 33., 34. in 35. členu zakona o visokem šolstvu v SR Sloveniji, po ustreznih določilih šolskih statutov in dogovoru z višjimi šolami

Natečaj za vpis

v prvi letnik mariborskih visokošolskih zavodov v študijskem letu 1967/68

I.

1. PEDAGOŠKA AKADEMIJA

Kandidati se lahko vpišejo v naslednje študijske skupine:

A) za učitelje osnovne šole

- razredni pouk,
- slovenščina in srbohrvaščina,
- slovenščina in ruščina,
- slovenščina in angleščina,
- angleščina in ruščina,
- slovenščina in nemščina,
- nemščina in ruščina,
- angleščina in nemščina,
- zemljepis in zgodovina,
- biologija in kemija,
- matematika in fizika,
- tehnična vzgoja in fizika,
- likovna vzgoja,
- glasba,
- telesna vzgoja in biologija ali zemljepis.

B) za učitelje na strokovnih šolah in v izobraževalnih centrih:

- tehniško risanje s strojnimi elementi in strojeslovjem,
 - kovinarski praktični pouk in tehnologija materiala.
- Za skupini, navedeni pod B), se lahko vpišejo samo izredni študenti. Študij na akademiji traja dve leti.

Diplomanti dobijo visokošolsko izobrazbo prve stopnje in naziv predmetni učitelj. Študij je mogoče nadaljevati na drugi stopnji sorodnih fakultet in umetniških akademij, vendar so prestopni pogoji različni.

Vpisni pogoji

1. Na akademijo se lahko vpišejo kandidati, ki so končali s končnim izpitom ustreznno srednjo šolo, na kateri je trajal pouk najmanj štiri leta, in sicer:

Na razredni pouk: s končano gimnazijo, učiteljiščem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz slovenskega jezika v obsegu gimnazije.

Vsi kandidati morajo opraviti preizkus sluha.

Na jezikovne študijske skupine: s končano gimnazijo, učiteljiščem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz slovenskega jezika v obsegu gimnazije, s tehniških srednjih šol diferencialni izpit iz kemije in biologije v obsegu gimnazije (absolventi oddelka za kemijo opravljajo le diferencialni izpit iz biologije) in z vseh drugih srednjih šol diferencialni izpit iz fizike, kemije in biologije v obsegu gimnazije.

Na zemljepis in zgodovino: s končano gimnazijo, učiteljiščem ali srednjo vzgojiteljsko šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz zemljepisa in zgodovine v obsegu gimnazije.

Na biologijo in kemijo: s končano gimnazijo, učiteljiščem in srednjo vzgojiteljsko šolo; kandidati s srednje kmetijske šole morajo opraviti diferencialni izpit iz fizike v obsegu gimnazije, s srednje šole za telesno vzgojo diferencialni izpit iz kemije v obsegu gimnazije, s tehniških srednjih šol diferencialni izpit iz kemije in biologije v obsegu gimnazije (absolventi oddelka za kemijo opravljajo le diferencialni izpit iz biologije) in z vseh drugih srednjih šol diferencialni izpit iz fizike, kemije in biologije v obsegu gimnazije.

Na matematiko in fiziko: s končano gimnazijo, učiteljiščem in tehniško srednjo šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz matematike in fizike v obsegu gimnazije.

Na tehnično vzgojo in fiziko: s končano gimnazijo, učiteljiščem in tehniško srednjo šolo; z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz fizike v obsegu gimnazije, vsi kandidati morajo opraviti preizkus ročnih spretnosti.

Na likovno vzgojo: s končano srednjo šolo, vendar morajo vsi kandidati opraviti posebno preizkušnjo, ki obsega risbo po naravi in zamisli ter pogovor s kandidatom; le-ta naj pokaže znanje umetniške zgodovine in likovne teorije.

Na glasbo: s končano srednjo šolo, vendar morajo vsi kandidati opraviti posebno preizkušnjo muzikalnosti ter pokazati znanje instrumenta in glasbene teorije.

Na telesno vzgojo: z vseh srednjih šol; v študijsko skupino, vezano na zemljepis, se lahko vpišejo absolventi gimnazij, učiteljišča in srednje vzgojiteljske šole, z drugih srednjih šol morajo opraviti diferencialni izpit iz zemljepisa v obsegu gimnazije; v študijsko skupino, vezano na biologijo, se lahko vpišejo absolventi gimnazij, učiteljišča, srednje vzgojiteljske šole in srednje kmetijske šole; s srednje šole za telesno vzgojo morajo opraviti diferencialni izpit iz kemije v obsegu gimnazije, iz drugih srednjih šol pa izpit iz biologije v obsegu gimnazije. Vsi kandidati morajo opraviti preizkušnjo telesnih sposobnosti in morajo biti zdravniško pregledani.

Na študijsko skupino za tehniško risanje s strojnimi elementi in strojeslovjem: s končano tehniško šolo ustreznih stroke.

Na študijsko skupino za kovinarski praktični pouk in tehnologijo: s končano dve- do tri-letno šolo za visokokvalificirane delavce kovinarske stroke (delovodsko ali mojstrsko) in s predhodno končano triletno šolo za kvalificirane delavce kovinarske stroke in osemletno osnovno šolo.

2. Na akademijo se lahko vpiše tudi, kdor ni končal ustreznih srednjih šol in ima popolno osemletno šolo ter štiriletno prakso, če uspešno opravi sprejemni izpit. Program in navodila za sprejemni izpit dobijo kandidati v tajništvu akademije.

Sprejemni in diferencialni izpiti bodo v času od 1. do 15. septembra 1967.

3. Za učitelja razrednega pouka sta poleg rednega dveletnega študija organizirani posebni obliki enoletnega intenzivnega študija in trisemestrnega študija. V enoletni razredni pouk se lahko vpišejo kot redni študenti tisti učitelji, ki imajo zaključni izpit na učiteljišču in strokovni izpit. Za absolvente 5-letnega učiteljišča je organiziran razredni pouk, ki traja 3 semestre.

4. Diplomanti pedagoških akademij in Višje gospodinjske šole v Grobljah lahko vpišejo novo predmetno skupino (le en predmet) na akademiji in tako razširijo svojo usposobljenost.

5. Izredni študij

Kot izredni študent se lahko vpiše na akademijo, kdor je v rednem delovnem razmerju ali iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent.

Šola bo tudi v študijskem letu 1967/68 organizirala posebne seminarje za izredne študente. Na teh seminarjih dajejo učitelji akademije študentom pomoč pri študiju. Za kritje stroškov teh seminarjev bodo izredni študenti prispevali določen znesek.

2. VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA

Sprejemni izpit

Kandidati se lahko vpišejo v naslednje študijske oddelke:

- oddelak za sadjarstvo in vinogradništvo,
- oddelak za poljedelstvo,
- oddelak za živinorejo.

V šolo se lahko vpišejo:

1. brez sprejemnega izpita:

— kandidati, ki so z uspehom končali šolanje na ustreznih srednjih strokovnih šolah ali gimnazijah.

2. s sprejemnim izpitom:

— kandidati, ki so z uspehom končali šolanje na taki srednji šoli, katere učni program iz biologije in kemije ne zadošča zahtevam ustreznih srednje strokovnih šol ali gimnazij;

— kandidati, ki so končali ustreznno kmetijsko šolo ali kako drugo strokovno šolo s praktičnim poukom ali ustrežno vojaško šolo za aktivne podoficerje ali vojaške uslužbence, na kateri je trajalo šolanje vsaj tri šolska leta;

— kandidati, ki niso končali ustreznih šol, če so bili vsaj štiri leta na uspešnem praktičnem delu, ki ustreza smeri študija, v gospodarstvu ali kakšni drugi družbeni dejavnosti. Ustrezne so tiste šole in stroke, ki so enake stroki enega od oddelkov te šole.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje pod točko 2., morajo opraviti sprejemni izpit iz:

- splošnega dela, ki obsega pismeno nalogo iz splošne teme ali teme iz stroke, ki jo želi kandidat poslušati na višji šoli;
- posebnega dela, ki obsega izpit iz kemije in biologije.

Kandidati, ki morajo opraviti sprejemni izpit, se morajo prijaviti do 1. julija 1967. Sprejemni izpiti bodo od 21. do 24. septembra 1967.

Studij na šoli traja dve študijski leti. Diplomanti te šole dobijo visokošolsko izobrazbo prve stopnje in naziv kmetijski inženir.

Izredni študij

Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo kandidat, ki je v stalnem delovnem razmerju, ali kandidat, ki iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent.

3. VIŠJA EKONOMSKO KOMERCIJALNA ŠOLA

Kandidati se lahko vpišejo v naslednje študijske oddelke:

- oddelek za bančništvo,
- oddelek za knjigovodstvo in finance,
- oddelek za splošno komercialo,
- oddelek za zunanjo trgovino,
- oddelek za turizem in gostinstvo.

Pogoji za vpis

Na šolo se lahko vpiše, kdor je z uspehom končal:

- ekonomsko, tehniško ali drugo strokovno šolo za gospodarstvo in družbene službe, ki pripravljajo ekonomiste s srednješolsko izobrazbo, tehniške in njim sorodne strokovne kadre za gospodarstvo in družbene službe (ekonomske, tehniške, kmetijske, prometne in podobne šole) ali
- gimnazijo.

Na šolo se lahko vpiše tudi, kdor ni končal ustrezne šole, ima pa popolno osemletko ali njej enako šolo ter najmanj štiriletno delovno prakso in izkušnje v gospodarstvu ali družbenih službah, če uspešno opravi sprejemni izpit po 135. členu statuta.

Studij na šoli traja dve leti. Diplomantom šole da šola strokovni naziv ekonomist.

Sprejemni izpit

Kandidati, ki nimajo ustrezne šolske izobrazbe, morajo opraviti sprejemni izpit. Za sprejemni izpit se morajo priglasiti najpozneje do 1. junija 1967, če želijo opravljati sprejemni izpit v junijskem roku, ali do 1. septembra 1967, če želijo opravljati sprejemni izpit v septembrskem roku. Sprejemni izpiti bodo 15. in 16. junija in 14. in 15. septembra 1967 po programu za sprejemne izpite na VEKS Maribor.

Podrobni učni načrt za sprejemne izpite in izpitni režim za te izpite je razviden na oglasni deski šole, na sedežih centrov za izredni študij in sekciji pri delavskih univerzah.

Izredni študij

Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo, kdor je v rednem delovnem razmerju ali kdor iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent.

Šola je, oziroma bo organizirala izredni študij po centrih in sekcijah za izredni študij ob primernem številu prijavljenih, in to:

- Brežice — Zavod za kulturo, Milavčeva 10,
- Celje — Združenje študijskih centrov višjih in visokih šol v Cankarjevi 1/L,
- Cerknica — Delavska univerza,
- Kočevje — Delavska univerza,
- Koper — Ekonomsko administrativni šolski center v Kreljevi ul.,
- Kranj — Klub gospodarstvenikov v Prešernovi ul. 11/I,
- Ljubljana — Društvo ekonomistov v Titovi ul. 19/I,
- Maribor — Društvo ekonomistov v Cafovi ul. 7,
- Murska Sobota — Delavska univerza, Ul. Stefana Kovača,
- Nova Gorica — Šolski center za blagovni promet, Erjavčeva 8,
- Novo mesto — Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Ulica talcev 3,
- Piran — Ljudska univerza, Tartinijev trg 7,
- Ptuj — Delavska univerza, Trg mladinskih brigad 4,
- Slovenj Gradec — Delavska univerza,
- Trbovlje — Delavska univerza.

4. VIŠJA PRAVNA ŠOLA

V šolo se lahko vpišejo:

- brez sprejemnega izpita občani, ki so končali s končnim izpitom šole druge stopnje, na kateri je trajal pouk najmanj štiri leta; takšna šola je tudi srednja administrativna ali intendantska šola za oficirje ter srednja strokovna šola za notranje zadeve;
- s sprejemnim izpitom občani, ki niso končali ustrezne šole druge stopnje, če so bili štiri leta zaposleni z ustreznim praktičnim delom pri državnih organih ali delovnih in drugih organizacijah.

Sprejemni izpit

Sprejemni izpit je pismen in usten. Pismeni izpit obsega nalogo iz splošne teme. S pismeno nalogo naj se ugotovi, ali zna kandidat svoje misli

pravilno in logično izraziti v narodnem jeziku in ali zadostno obvlada temeljna znanja, ki so potrebna, da bo lahko uspešno sledil pouku. Ustni izpit obsega snov iz temeljev politične in družbene ureditve SFRJ, splošno in narodne zgodovine od začetka kapitalizma naprej ter logike. Kandidat, ki pismenega dela izpita ni uspešno opravil, se ne pripusti k ustnemu delu izpita.

Program za sprejemni izpit dobijo kandidati na šoli. Sprejemni izpiti bodo med 15. in 30. septembrom 1967. O času opravljanja sprejemnega izpita bodo kandidati, ki se zanj prijavijo, posebej obveščeni.

Vsa pojasnila in informacije v zvezi z razpisom daje tajništvo šole. Studij na šoli traja dve študijski leti. Diplomant šole dobi naziv pravnik.

Izredni študij

Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo, kdor je v stalnem delovnem razmerju ali kdor iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka.

5. VIŠJA STOMATOLOŠKA ŠOLA

1. Na šolo se lahko vpiše kot redni ali izredni študent:

- a) kdor je s končnim izpitom končal ustrezno šolo, kot so: gimnazija, medicinska srednja šola, zobotehnična ali zobarska srednja šola, šola za aktivne sanitetne oficirje oziroma vojaška sanitetna oficirska šola (odsek za zdravniške pomočnike, dentiste ali zobotehnične),
- b) kdor je s končnim izpitom končal kakšno drugo šolo, ki daje srednjo izobrazbo, če z uspehom opravi posebni del sprejemnega izpita,
- c) polnoletne osebe, ki niso končale nobene pod a) in b) navedene šole, če so bile vsaj štiri leta z uspehom zaposlene v zdravstveni stroki kot zdravstveni delavci in če z uspehom opravijo sprejemni izpit (splošni in posebni del).

2. Na šolo ne more biti sprejet kandidat z izrazitim pomanjkanjem ročne spretnosti ali takimi telesnimi in duševnimi boleznimi oziroma okvarami, ki bi ga ovirale pri opravljanju bodočega poklica.

Kandidati iz 1/b) in c) točke morajo na sprejemnem izpitu pokazati znanje, ki je potrebno za uspešno osnovo študija. Sprejemni izpit ima splošni in posebni del. Splošni del obsega pismeno nalogo s splošno temo. Pismeno nalogo pišejo kandidati v narodnem jeziku ali v jeziku narodne manjšine. Posebni del obsega ustni izpit iz fizike, kemije in biologije, in to po programu, ki je kandidatu na voljo v tajništvu šole.

Kandidati iz 1/b) točke so lahko oproščeni posameznih izpitov iz posebnega dela sprejemnega izpita, če je program njihovega šolanja obsegal temu delu enakovredno snov. Kandidat, ki je opravil sprejemni izpit na drugi višji ali visoki šoli, lahko prosi za nostrifikacijo sprejemnega izpita.

Vsi prijavljeni kandidati bodo morali pred vpisom opraviti zdravniški pregled; obvezna je tudi preizkušnja ročne spretnosti.

Zdravniški pregled, preizkušnje in sprejemni izpit bodo na VSS v Mariboru v času med 4. septembrom in 10. septembrom 1967.

Na zdravniški pregled, preizkušnje in sprejemne izpite bodo kandidati osebno vabljeni.

Šolanje traja tri študijska leta (šest semestrov). Učni načrt je kandidatom na voljo v tajništvu šole.

Diplomanti šole dobijo visokošolsko izobrazbo prve stopnje in strokovni naziv višji dentist.

Pogoje za nadaljevanje študija na fakulteti predpisuje fakulteta s svojim statutom.

Izredni študij

Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo, kdor je v stalnem delovnem razmerju ali iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent.

6 VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA

Kandidati se lahko vpišejo v naslednje študijske oddelke:

- oddelek za strojništvo,
- oddelek za elektrotehniko,
- oddelek za gradbeništvo in komunalno,
- oddelek za kemijo,
- oddelek za tekstilno tehnologijo.

V drugem letniku izberejo študenti posameznih oddelkov eno od usmeritev študija na specializiranem področju svoje stroke.

Na šolo se lahko vpišejo:

- 1. brez sprejemnega izpita
 - tisti, ki so z uspehom končali šolanje na ustrezni srednji strokovni šoli ali gimnaziji;
 - 2. s sprejemnim izpitom
 - tisti, ki so z uspehom končali šolanje na srednji šoli, katere učni program iz matematike, fizike in kemije ne ustreza programu srednje strokovne šole ali gimnazije;
 - tisti, ki so končali ustrezno industrijsko ali kako drugo strokovno šolo s praktičnim poukom ali ustrezno vojaško šolo za aktivne podoficirje ali druge vojaške delavce, na kateri je trajalo šolanje vsaj tri leta;
 - tisti, ki niso končali ustreznih šol, če so bili vsaj štiri leta zaposleni v gospodarski ali drugi delovni organizaciji, kjer so uspešno opravljali praktično delo, ki ustreza smeri študija.

Ustrezne so tiste šole in stroke, ki so enake stroki enega od oddelkov te šole.

Sprejemni izpit

Kandidati, ki imajo pogoje pod 2. točko, morajo opraviti sprejemni izpit iz matematike, fizike in kemije. Če študijski program šole, na kateri so končali študij, ne ustreza programu srednje strokovne šole ali gimnazije samo iz enega ali dveh v 2. točki navedenih predmetov, opravljajo izpit samo iz predmeta ali predmetov, katerih program ne ustreza. Izpiti iz vseh treh predmetov so pisni in ustni.

Kandidati, ki imajo pogoje pod tretjo alinejo 2. točke prejšnjega poglavja, morajo opraviti pisni in ustni sprejemni izpit iz matematike, fizike in kemije in še splošni del sprejemnega izpita. Ta obsega pisno nalogo o splošni temi ali temi iz stroke, ki jo želi kandidat študirati.

Sprejemni izpiti bodo v začetku septembra. O točnem datumu opravljanja sprejemnega izpita bodo kandidati posebej obveščeni.

Posebno obvestilo

V začetku septembra bo organizirala šola za maturante gimnazij in drugih šol neustreznih strok enomesečni tečaj iz praktičnih osnov, in sicer v vseh 5 oddelkih.

Študij traja dve šolski leti. Ko študent opravi vse izpite in diplomsko delo, dobi diplomu, s katero se mu prizna prva stopnja visokošolske izobrazbe in strokovni naslov inženirja ustrezne stroke.

Izredni študij

Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo, kdor je v rednem delovnem razmerju ali iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent.

V SR Sloveniji ima šola organiziran izredni študij v naslednjih centrih:

- Celje — Delavska univerza, Cankarjeva ul. št. 1, telefon 25-34,
- Kranj — Delavska univerza, Staneta Žagarja 1, telefon 21-026,
- Novo mesto — Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnosti dela, Ulica talcev 3, telefon 21-319,
- Kočevje — Delavska univerza, telefon 86-039,
- Nova Gorica — Delavska univerza, Vojkova 103, telefon 21-291,
- Piran — Ljudska univerza, Tartinijev trg 7, telefon 73-367,
- Maribor — Višja tehniška šola, Smetanova 17, telefon 21-755.

II.

PRIJAVA ZA VPIS

Vsi, ki se nameravajo kot novinci vpisati na katero od šol, se morajo prijaviti vnaprej, in to najkasneje do 15. avgusta 1967. Kasnejše prijave se praviloma ne bodo mogle upoštevati. Ta prijava je prvi akt vpisa.

Prijava za vpis naj vsebuje: osebne podatke, točen naslov kandidato-

vega bivališča, navedbo dosedanje šolske izobrazbe, način študija na šoli, (redni, izredni) navedbo tujega jezika, ki ga namerava kandidat študirati, in navedbo oddelka, na katerem namerava kandidat študirati, oziroma študijske smeri, če je na šoli več oddelkov oziroma študijskih smeri.

Prijavi je treba priložiti

1. originalno spričevalo o zaključnem izpitu na srednji šoli oziroma spričevalo najvišjega uspešno opravljenega razreda šole, ki jo je kandidat nazadnje obiskoval, če nima ustrezne srednješolske izobrazbe;
2. potrdilo o trajanju in uspehu praktične zaposlitve, če je bil kandidat po končani šoli kje zaposlen;
3. kratek življenjepis;
4. izpisek iz rojstne matične knjige;
5. k prošnji mora biti priložena prazna dopisnica (za PA, VAS in VEKS frankirana kuverta) s čitljivo napisanim naslovom. S priloženo dopisnico oziroma kuverta bo kandidat obveščen o rezultatu razpisa oziroma pozvan k sprejemnemu izpitu.

Prijava mora biti kolkovana z državnim kolkom za N din 0,50, vsaka od prilog, razen spričeval in dopisnice oziroma kuverte, pa z državnim kolkom za N din 0,30.

Kandidati za izredni študij priložijo poleg listin, navedenih pod 1—5 v II. delu tega razpisa, še:

1. potrdilo delovne organizacije, da so v stalnem delovnem razmerju, ali uradno potrdilo, da obstajajo upravičene okoliščine, zaradi katerih ne morejo obiskovati pouka kot redni študenti;
2. izjavo, da bodo plačevali določene stroške za študij ali da bo te stroške plačevala njihova delovna organizacija.

Obveznost prijave do navedenih datumov velja tudi za kandidate, ki bodo delali zaključni izpit na srednji šoli šele v jesenskem izpitnem roku; ti bodo seveda predložili originalno spričevalo o opravljenem končnem izpitu kasneje, morajo pa prijavi priložiti potrdilo srednje šole, da bodo opravljali končni izpit v jesenskem roku.

Kandidati, ki morajo v smislu veljavnih predpisov opravljati pred vpisom na šolo sprejemni izpit, bodo o tem posebej obveščeni.

Vpis na šole bo od 20. do 30. septembra 1967, na Višji tehniški pa od 10. septembra 1967 dalje, na VEKS 29. in 30. septembra 1967 za redne, za izredne študenta pa od 4. do 16. septembra 1967.

Študente, ki se zanimajo za sprejem v študentski dom, za študentsko posojilo ali subvencijo, obveščamo, da so razpisani pogoji objavljeni na oglasnih deskah visokošolskih zavodov in v študentskem domu.

Prošnje z zahtevanimi listinami pošljite po pošti na tajništva šol ali jih predajte osebno, dnevno od 10. do 12. ure na naslednje naslove:

- Pedagoška akademija Maribor, Mladinska ulica 9
- Višja agronomska šola Maribor, Vrbanska ulica 30
- Višja ekonomsko komercialna šola Maribor, Razlagova ulica 14
- Višja pravna šola Maribor, Mladinska ulica 9
- Višja stomatološka šola Maribor, Žitna ulica 15
- Višja tehniška šola Maribor, Smetanova ulica 17/I.
- Tajništvo združenja visokošolskih zavodov Maribor.

Izredni študij na mariborskih višjih šolah

Dosedanje izkušnje organizacije študija na višjih šolah v Mariboru nedvomno kažejo na to, da je mogoče organizirati kvaliteten in uspešen študij tudi v obliki izrednega študija. To trditev potrjuje vsakoleten vpis izrednih študentov na te šole, prav tako pa tudi njihovi študijski rezultati.

Racionalnost in uspešnost tega študija je sicer rezultat več dejavnikov — družbe oziroma delovnih organizacij, šol in izrednih študentov samih — vendar zavzema šola v okviru teh dejavnikov posebno (dominantno) mesto. S pravilnim in pozitivnim odnosom do te oblike študija lahko šola poleg redne oblike pospešuje tudi vse oblike izrednega študija, še več, s popolno organizacijo tega študija lahko približa izredno obliko študija redni obliki. S tem opravlja šola zelo pomembno družbeno funkcijo, da prispeva k hitrejšemu izboljšanju kvalifikacijske strukture kadrov v naših delovnih organizacijah, prav tako pa omogoča vsem potencialnim študentom, ki nimajo možnosti za redni študij, da si ob svojih službenih dolžnostih pridobijo višješolsko izobrazbo. V čem se kaže ta odnos višjih šol v Mariboru do izrednega študija?

Namen organizacije izrednega študija na teh šolah je približati študij posameznim gospodarskim in upravnim središčem SR Slovenije. Uresničitev tega namena se kaže v tem, da šole organizirajo v teh središčih svoje študijske centre, katerih naloga je — ob aktivnem sodelovanju šole organizirati in usmerjati pedagoški proces (seminarji, konsultacije, vaje in podobno) in s tem omogočiti študentu, da sicer svoj relativno manjši čas — zaradi opravljanja svoje službene dolžnosti — racionalno in učinkovito izkoristi za visokošolski študij;

— organiziranost študija razširiti tudi na preverjanje znanja (izpiti, kolokviji, seminarska dela, diplomska dela in podobno), s tem da šole omogočajo izrednim študentom ob po posameznih šolah določenih pogojih (organizirana skupina študentov, minimalno število kandidatov in podobno) opravljanje izpitnih in drugih preizkušenj na študijskem centru;

— organiziranost izrednega študija razširiti tudi na administrativno stran študija, s tem da je omogočen največji možen decentraliziran, vendar racionalen stik študenta s šolo: možnost vpisa v posamezne semestre oziroma letnike na študijskem centru in na temelju šolskih okrožnic oziroma publikacij zagotoviti informiranost študenta o posameznih sklepih organov šole, o učnih načrtih in učnih programih ter njihovih spremembah, o izpitnih rokih in pogojih in podobno.

Na vseh mariborskih višjih šolah sodelujejo izredni študenti tudi v samoupravnih organih šol (upravni odbori študijskih centrov, centralni odbor izrednega študija, sodelovanje izrednih študentov v pedagoško-znanstvenem svetu in svetu šole).

V podrobnostih se lahko organizacija izrednega študija razlikuje na posamezni višji šoli, vendar je osnovno stremenje — organizirati racionalen in učinkovit izredni študij — skupno vsem šolam. S tem je olajšano vsem tistim, ki se zaradi objektivnih razlogov ne morejo vpisati na te šole kot redni študenti, želijo pa ob opravljanju svojih službenih dolžnosti doseči višješolsko izobrazbo in si s tem dolgoročno zagotoviti svoj ustrezen položaj v delovnih organizacijah. Dosedanje izkoriščanje teh možnosti, ki se kaže v vsakoletnem vpisu in številu diplomiranih izrednih študentov na mariborskih višjih šolah, potrjuje pravilno pot teh šol pa tudi izrednih študentov samih.

Mariborski prospekt za študente

Naš »prospekt« je improviziran, namenjen pa izključno študentom novincem, in še to tistim, ki Maribora ne poznajo bolje kot avtor tega članka.

V osebni izkaznici Maribora stoje nekatere stvari takole: Rojstno leto: 1254. Velikost danes: 110.000 prebivalcev. Značaj: velik industrijski center, naravno središče Stajerske in severovzhodne Slovenije. Klima (splošna) mila.

Posebnosti: izrazit primer mesta, ki zaradi odrezanega zaledja (v bližini je državna meja) v zadnjih letih ni tako napredovalo, kot bi lahko.

Razen imena moramo torej vsekakor povedati kaj več, če se predstavimo. In ker je že navada takšna, je o mestih potrebno povedati tudi nekaj iz zgodovine in vloge od prastarih časov do danes.

Tod so živel ljudje že zgodaj in stalno. Ugodne geografske razmere so omogočile obrtnikom in trgovcem, da so pod tedanjo utrdbo na Piramidi postavili svoje krošnjarije ter delali in prodajali. Bližina Pohorja in Kozjaka je dala kruha trgovcem z lesom in splavarjem. Mesto je postal današnji Maribor že leta 1254 in se je takrat imenoval Marchburg (po utrdbi, ki so jo postavili Sponhajmi).

Po tem se je Maribor razvijal, zastajal in zopet razvijal, odvisno od tega, kakšne razmere so vladale v njegovih neposredni okolici ali pa v domovini njegovih vladarjev. V turških časih ga tudi močno obzidje ni moglo obvarovati pred krutimi osvajalci, da ga leti ne bi nekajkrat napadli in oropali. Toda neprestana turška nevarnost je tudi zavila razvoj mesta, zlasti še zato, ker je trgovina na javla zamrla. Tudi Napoleonovi časi, ki so na primer Ljubljani pomagali do pomembne vloge, Mariboru niso prizanegli. Po prenehanju turške nevarnosti beležimo ponovni vzpon mesta, ki je na poti od Dunaja k Trstu bilo pomembna trgovska postojanka. Še hitrejši razvoj je prišel z železnico. Samo po dvajsetih letih, ko je v Angliji speljana prva Stephensonova lokomotiva, je Maribor dobil železniško povezavo s severom, in to je še zlasti njegova zgodovinska kurioznost med jugoslovanskimi mesti. Tedaj je postal tudi važno prometno križišče, zlasti še po izgraditvi železnice na Mađarsko in pozneje na Koroško.

Od tod dalje moremo trditi, da je Maribor začel dobivati svojo značilno industrijsko podobo. Ki jo je do danes še utrdil. Tega seveda ne pripisujemo zgolj naključju, marveč predvsem temu, da je v bližini na razpolago dovolj energetske osnove, delovne sile, dobre prometne zveze so pa pritegnile zanimanje tujega kapitala, ki si je Maribor izbral zaradi bližine srednji Evropi.

Maribor je medtem že davno prerasel mestno obzidje, dandanes žal precej zanemarjeno in bolj predmet obravnave zgodovinarjev kot pa zgodovinska posebnost, ki bi se je zavedali. Začel se je širiti tudi na desni breg, pozneje zajel predmestne zaselke, da bi tako do dandanes zabrisal meje med mestnimi četrtimi in postal enotna celota.

Skozi vse faze razvoja je Maribor bil središče Stajerske pokrajine, pozneje pa se je njegov vpliv razširil tudi na obmurske in prekmurske kraje. Tako je nastajala tudi njegova kulturna in gospodarska vloga, nekaj časa pa tudi politična, saj je bil Maribor po prvi svetovni vojni glavno mesto tako imenovane mariborske oblasti.

Ko govorimo o kulturnem središču, moramo upoštevati nekaj dejstev, ki govorijo, da je mariborsko slovensko prebivalstvo začelo že zelo zgodaj organizirati boj za narod-

nostne pravice, čeprav nemara v nekoliko težjih pogojih kot drugod, saj je živel to št. številno nemško prebivalstvo, sovinitično razpoloženo proti slovenskemu življu. Toda iz tistih časov je pomembno omeniti ustanovitve gimnazije (1758), pozneje pa čisto slovenskih kulturnih ustanov: Slovenska čitalnica (1861), ustanovitev oziroma izhajanje Slovenskega naroda, pozneje Dramatično glasbeno in Zgodovinsko društvo, tako da je Maribor v resnici postal žarišče ne samo slovenstva, marveč tudi aktivnega kulturnega prebivanja in ustvarjanja.

Povojni razvoj je pripomogel tudi našemu mestu, da je napravilo nekaj hitrih in dolgih korakov naprej. Industrija se je še razmahnila, kulturna vloga utrdila, gospodarski potencial v zadnjih letih pa sicer ni takšen, kot bi lahko bil, vendar to ne pomeni, da bi Maribor v bodoče nazadoval; prav nasprotno lahko pričakujemo, namreč da bo sedaj, ko so meje vse bolj odprte, pridobil zopet na veljavi, ter da ne bo ostal zaprt le v ozek stajerski krog, marveč bo postal mesto mednarodnega pomena.

Kolikor bi bilo lahko zanimivo za naše bodoče kolege, je potrebno povedati, da je sedanja kvalifikacijska struktura prebivalstva na razmeroma nizki stopnji, da v mnogih delovnih organizacijah primanjkuje solanih kadrov in da je na ta način Maribor prav zanimiv tudi s stališča bodočih diplomantov višjih in visokih šol, ki se bodo lahko eventualno v njem zaposlili in pomagali naprej oblikovati njegovo fiziognomijo.

TRI TRETJINE DNEVA

Dan je praviloma razdeljen na tri enake dele: osem ur dela, osem ur razvedrila in osem ur počitka. Vemo sicer dobro, da za marsikoga to ne velja, prav gotovo pa ne za študente, ki so se namenili študiju končati v kolikor toliko doglednem času. Tako pomeni pravzaprav, da se osemurni delovnik raztegne na petnajsturni, če pa si hočemo privoščiti nekaj veselih uric, je to na račun počitka. Kljub temu pa je potrebno, da pregledamo, kakšne možnosti ali pogoje bo imel mariborski študent v času svojega študija, da bi čas čimbolj učinkovito izrabil ter da bo imel nekaj tudi od razvedrila.

DELOVNI ČAS

Urniki predavanj se največkrat žal tako sestavljajo, da študentje niso z njimi najbolj zadovoljni, to pa predvsem zaradi tega, ker so predavanja dopolne in popoldne v vmesnimi prekinjavami. Razlogi so v tem, da izredni učitelji (visokošolski učitelji) predavajo na šolah predvsem v popoldanskem času. Študente bi torej utegnilo zanimati, kako lahko izkoristijo ta vmesni čas.

Navedli bi nekaj krasnih možnosti za intenzivno delo, predvsem tistih študentov, ki zaradi oddaljenosti ta čas ne morejo domov. Osrednja knjižnica mariborskih visokošolskih zavodov je študijska knjižnica, ki ima bogat in obsežen knjižni fond, študentom pa nudi svojo študijsko sobo in čitalnico. Poleg te je v Mariboru zelo bogata Mestna knjižnica, ki sicer nima dovolj strokovne literature, ima pa prostorno čitalnico, A NAJTI TOPEL KOTICEK, PÖVRHU VSEGA PA SE MIREN, je za študenta zelo pomembno. Omeniti velja še Delavsko knjižnico na Taboru, ki ima predvsem bogat leposlovnih knjižni fond. Višje šole so že poskrbele, a skrbe za to še dalje, da nudijo strokovno literaturo svojim študentom kar na šoli. V ta namen so bile ustanovljene že tudi številne knjižnice in študijske sobe na šolah, zlasti še na višji ekonomski komercialni šoli. Prav gotovo je pa res, da bo mnogokrat potrebno precej truda, da bi našli prav ugodne pogoje za svoje delo in mnogokrat bo razočaranje prišlo prav zaradi pomankanja literature. Takrat stopi na plan kolegijskost in tovarštvost: med študenti in priznati je treba, da se prav sodelovanje na področju izposojanja in množičnega koriščenja strokovnih knjig izredno obnese. Nespretni bi tudi bili, če se ne bi v zagati obrnili na mnoga podjetja v Mariboru ali drugje, ali morda pri štipenditorju, kajti po takšnih ustanovah se najde veliko dobrih knjig in pripomočkov.

Idealno organiziranega študija seveda nikjer ne more biti, zato je predvsem uspeh študenta na izpitih in uspeh na področju strokovnega dela v veliki meri odvisen od tega, kako se študent v času svojega študija na bodoči poklic pripravlja, kakšen je delež njegovega osebnega prizadevanja pri obvladovanju materije, a kaj mu lahko nudi šola. Visokošolski pouk je organiziran tako, da računata na določeno zrelost svojih slušateljev, ki morajo mimo predpisane programa poglobljati svoje znanje, da bi mogli postati samostojni v sferah svojega poklica. Torej je nujno, da vsak študent novinec že v začetku spozna, kolikšnega pomena je študij v pravem pomenu besede, torej učenje, ki vedno išče nekaj novega na podlagi pridobljenega znanja. Samo stereotipno srednješolsko učenje »naizust« je polovičarsko, a pozneje v praksi se pokaže za zelo neučinkovito. Če gledamo stvari s stališča samostojnega, poglobljenega in zrelega dela, potem moramo vsekakor pripraviti že v začetku koriščenje literature in to najnovejšo, ki se je v javnosti pojavila.

Izpitni resda mnogokrat izgledajo kot nerealno preverjanje znanja, saj se tudi zgodi, da kdaj pa kdaj na njih uspejo takšni študentje, ki so se pripravljali prav malo

in malo tudi znajo, na drugi strani pa razočarani padajo zelo prizadene, ker so na izpitu »pač imeli smolo«. Treba je trezno oceniti, da ima profesor zelo malo možnosti, da bi slehernega kandidata prav podrobno pretipal, sploh pa, če nima svojega asistenta, ki bi mu lahko to delo predhodno že delno opravil. Mnenje, da su vprašanja na izpitu kakor kroglja na fronti, kandidati pa borci, ki jih bo zadelo ali jih ne bo, seveda ni dovolj razumno, ampak posledica prepričanja, da je študij formalnost, ki mora zadostiti minimalnim pogojem, da se pride do diplome. A ravno takšnega prepričanja bi se morali izogibati. Izpiti naj bodo torej samo iniciativa, da se kandidat pogloblja v predmet tudi izven obsega zahtevane snovi, če je to mogoče. Vedno to seveda ni mogoče.

Mariborske visokošolske institucije so še mlade. Prva je bila ustanovljena višja ekonomska komercialna šola leta 1959, takoj za njo višja tehniška šola in tako naprej. Prav zaradi tega so še tudi nekatera zakoreninjena mnenja, da se študij v Mariboru ne bo obnesel, da imajo visokošolske ustanove drugod že več izkušenj in tudi renome, ter da je sploh treba gledati z rezervno na višješolski sistem. Toda taka mnenja so čedalje šibkejša, saj praksa izključuje njihov obstoj, kajti pedagogi, ekonomisti, inženirji, pravniki, stomatologi in drugi dokazujejo na delovnih mestih, da so pridobili solidno strokovno znanje, tisti, ki pa študij nadaljujejo na višjih izobraževalnih stopnjah drugod, spadajo med najuspešnejše študente. CE BO JAVNOST PRIZNALA KVALIFIKACIJO PRVOSTOPENJSKEMU STROKOVNJAKU ALI NE, JE V NAJVEČJI MERI ODVISNO OD ŠTUDENTOV ALI DIPLOMANTOV SAMIH, PA TUDI OD VISOKOŠOLSKE INSTITUCIJE V MARIBORU. CE SI BODO Z DOBRO ORGANIZIRANIM POUKOM IN STROKOVNIM PEDAGOGSKIM TER ZNANSTVENIM DELOM ZNALI PRIDOBITI RENOME, KAKRŠNE GRE VISOKIM SOLAM; to da renome je že znatno pridobljen, potrebno ga je le utrditi, zlasti v najnovejšem času, ko nekateri umetne teorije o visokem šolstvu v Sloveniji hočejo oslabiti vlogo Maribora v visokošolskem izobraževanju.

ČAS RAZVEDRILA

Kakor postavljamo na prvo mesto resnost pri študiju in poudarjamo intenzivno izkoriščanje časa, tako nikakor ne moremo mimo dejstva, da je tudi velikega pomena izvenštudijsko udejstvovanje. Študentu ostaja malo časa za razvedrilo, toda tisti čas, ki mu ostane, naj bi bil zares bogato izkoriščen. Razvedrilo seveda ni vselej samo poslušanje glasbe, ali gibanje na plesu, po mnenju nekaterih celo večidel posejdanje po lokalnih najrazličnejših kvalitet, marveč je to že vključevanje delovnega človeka (kar je tudi študent) v široko zamišljeno rekreacijo, spoznavanje kulturnih dosežkov, obiskovanje gledališč, koncertov, razstav, udejstvovanje v športu ali spremljanje le-tega, dalje spoznavanje narave in pokrajine, dežele,...

Maribor ima številne zelene parke, njihova privlačnost je čudovita, tudi prostorov, kjer se mladina zabava, je sedaj že nekaj več. Muzeji, razstavnici saloni, galerija, gledališče.

IN PA SPREHODI POD FASADAMI STARIH MESTNIH HIS?

Mar ne bi tudi na Pohorje šli? Srce je spomladi nemirno kot listje na vetru, a Kalvarija je prav blizu, gredeč ji utrgaš kak cvet, in s tem si pozabil na knjige in strah pred izpitom. In kdo pa trdi, da tudi to ni razvedrilo duha in srca?

Res je, da mesto, v katerem študiramo, ne bo nikoli pozabljeno, kajti povezano je s številnimi spomini na mladost, a mimo tega ima vreden pomen v oblikovanju osebnosti.

VISOKOŠOLSKO MESTO mora poleg šolskih institucij imeti tudi takšne, ki pomagajo graditi akademsko razgledanega in mislečega občana, to pa pomeni, da je kompleks dogajanj v mestu na ravni, ki more zadovoljiti tudi zahtevnejše občinstvo, a prav gotovo so to v prvi vrsti študentje.

ZVEZA ŠTUDENTOV – MASOVNA IN PROSTOVOLJNA ORGANIZACIJA

Vsak študent, ki se vpiše na visokošolsko institucijo (visokošolske institucije so fakultete, visoke šole, akademije in višje šole), praviloma postane član Zveze študentov Jugoslavije, vendar pa članstvo ni obvezno. Zveza študentov je organizacija, ki neguje tradicije naprednega študentskega gibanja, usmerja študente k aktivnemu študentskemu udejstvovanju v vseh oblikah družbenega življenja ter usklaja interese dejavnosti študentov s stališči in interesi socialistične izgradnje pri nas, zlasti pa še pomaga utrjevati sistem samoupravljanja. Zveza študentov je samostojna organizacija in torej samostojno razpravlja o določenih družbenih pojavih in dogajanjih, njen pogled na družbeni razvoj sloni na prepričanju, da se družbeni in materialni položaj v družbi naj dosega samó z delom. Od tod tudi izvira težnja, da je treba našemu delovnemu človeku omogočiti čim ugodnejše pogoje splošnega in strokovnega izobraževanja, da bi delo v socialistični Jugoslaviji postalo bolj strokovno in da bi naš človek osvojil znanstveni pogled na svet.

Zveza študentov ima dalje nalogo, da skrbi za materialne pogoje študentov v času študija, oziroma da proučuje materialno stanje in se zavzema za izboljšanje le-tega. Po svojih močeh pomaga urejevati odnose med študenti in šolami in zlasti preko svojih predstavnikov in teles na šolah skrbi, da so vselej zastopani v raznih odlokih tudi študentski interesi.

Izvenšolska dejavnost še posebno zaposluje študentsko organizacijo. Preko svojih komisij in sekcij vodi celotno študentsko kulturno, športno, družbeno in druge dejavnosti, tako da je nosilec predlogov in organizator najrazličnejših študentskih manifestacij.

KAM TOREJ V PROSTEM ČASU?

Ne bo pravzaprav veliko takšnih dni, ki bi ne bili vezani na študij ali predavanja, vaje, obveznosti, vendar pa se vselej, tudi v najkrajšem trenutku, ki mu navadno rečemo priložnost, pojavi vprašanje: kam sedaj? Studentarija, ki je mlada, išče mesto, kjer bi se razvedrila, oddahnila, razveselila in za nekaj trenutkov pozabila na vsakdanjosti, ki jih preživlja pri študiju.

Prosti čas je v Mariboru mogoče preživeti kjerkoli, na ulici ali v kavarni, v parku ali v gledališču, v kinu ali na športnih igriščih, aktivno ali pasivno. Pasivno izkoriščanje prostega časa je pogosto vezano na pohajkovanje, ubijanje dolgočasje na cesti, a pri petičnejih po lokalih, kjer razen paze za oči dobi tudi druge ugodnosti, kakor poceni zabavo, pijačo, včasih pa tudi prebiranje časopisja.

Glede aktivnega izkoriščanja prostega časa bi morali pripomniti, da ne mislimo s tem samo načrtnega vključevanja v dejavnosti izven šole, marveč tudi pogostokrat možnosti, ki jih imamo, da bi zadostili naključnim željam. Take naključne želje se pokažejo tedaj, ko odpove pokornost organiziranosti. Poskušali bomo prikazati nekaj možnosti, ki jih študent v Mariboru ima, da bi svoj prosti čas bogato preživel.

Nemaja je potrebno, da najprej navedemo tiste institucije, ki bi študentu naj bile ne samo dostopne, ampak po njegovem spoznanju tudi potrebne. To je Slovensko narodno gledališče v Mariboru, ki je edino te vrste (poklicno) v severovzhodni Sloveniji, a ker je večina naših študentov ravno iz tega predela, verjamemo, da je za njih tudi dovolj zanimivo. Gledališče ne bi smelo biti samo zbirališče, kjer je mogoče resda videti vse najlepše dosežke v modni, marveč tudi v gledališki umetnosti. Eno pa je z drugim tako povezano, da se občudovalci lepe zunanosti lahko ravno tako naslanjajo ob odmorih v avli, kakor najdejo svoje notranje zadovoljstvo tisti, ki prihajajo zgolj zaradi odrske umetnosti. Moramo priznati, da izkušnje iz preteklih let kažejo na stalno rast zanimanja za gledališki abomna, ki je za študente sorazmerno poceni. Prenekateri umetnik je že izjavil, da zelo rad igra pred študentsko publiko in v Mariboru ni nič drugače. Ker je študentska publika bolj zahtevna in bolj kritična, smo ravno na predstavah za študente priče najuspešnejšim interpretacijam naših igralcev in pevcev.

En če tudi nismo redni obiskovalci gledališča, mar moremo misliti o sebi, da smo ali bomo intelektualci, če si nismo skoraj nikdar prostovoljno in na podlagi lastnih želja ogledali nekaj najuspešnejših predstav v sezoni? Drama in opera SNG v Mariboru bosta vselej kulturno priležališče, ko bomo že vsega drugega veselili.

Za zahtevnejše in verjetno bolj redke obiskovalce upodablajoče umetnosti, pa tudi za tiste, ki jim bo to študijska obveznost (študentom pedagoške akademije), ima Maribor skoraj redno odprti razstavi v Umetnosti galeriji ob Strossmayerjevi ulici in v salonu Rotovž. Umetnostna galerija ima že bogato lastno zbirko, in jo občasno razstavlja, razen tega pa skrbi, da našo publiko redno seznanja z novostmi v domači in tuji likovni ustvarjalnosti.

Nadalje nas pot ponese v zakladnico starin, v muzeje, ki so dovolj številni in bogati, da jih prištevamo med najpomembnejše v Sloveniji. Pokrajinski muzej v Mariboru hrani mnoge znamenitosti, ki niso le zanimive za turiste, marveč lahko služijo za temeljit študij naše preteklosti, in so torej močan argument slovenskega ljudstva, za študente pa mesto za spoznavanje in izobraževanje. Pokrajinski muzej ima naslednje zbirke: arheološko, etnografsko, numizmatično pa še kulturnozgodovinski in umetnostnozgodovinski oddelek. Še posebej je treba omeniti muzej NOB, ki hrani bogato dokumentacijsko gradivo o borbi in zmagi slovenskega naroda s posebnim poudarkom na Stajerski.

Mimo omenjenih kulturnih ustanov je še pomembna koncertna poslovalnica. Leta je svoj čas prirajala mladinske koncertne abonmaje s potrebnimi predavanji pred izvajanjem glasbenih del, da bi tako šolska mladina dobila vsaj najpotrebnejše osnove v glasbeni vzgoji. Žal sedaj akcija za popularizacijo klasične ali resne glasbe med mladino ni več tako organizirana, so pa obljube, da se bo vse uredilo zopet na bolje. Vsekakor je treba omeniti, da raznim koncertom, ki jih prirejajo priznani svetovni umetniki, kljub pomanjkljivi glasbeni vzgoji mladine stojišča niso nikoli prazna in če bi stojišča bila večja, bi tudi mladine bilo več.

Študentska organizacija vključuje svoje člane v Kulturno umetniškem društvu študent, ki je od svojega obstoja dalo že nekaj dobrih predstav. Izstopata predvsem

folklorna skupina in pevski zbor. Sedaj razpolaga študent s potrebnimi rekviziti, tako da je delo lažje, rezultati pa boljši. Nikakor ni mogoče trditi, da bi bilo vodstvo društva dalo od sebe toliko, kolikor pričakujemo, in kolikor bi bilo mogoče dati. Pričakujemo pa, da se bo z vsako novo generacijo, ki bo nadaljevala začete tradicije, stanje popravljalo in izboljševalo.

Ne bilo bi tudi treba posebej omenjati študentskega glasila KATEDRA, ki izhaja kot mesečnik, toda zdi se nam, da je vsaj potrebno povedati, kakšno vlogo naj študentski časopis odigra in kako lahko študentje sami kreirajo njegovo fiziognomijo. Študentski tisk ima poleg tega, da obvešča študente o dogajanju v visokošolskih centrih, še posebno nalogo, da vzgaja in goji kritičnost, pravilno ocenjuje dogodke v našem družbenem življenju ter jih analizira, da spremlja in podpira razvijanje kulture in izobraževanja ter da se zavzema za krepitev socialističnih družbenih odnosov in samoupravljanja. Vsebinska se deli po rubrikah na: študentsko, kulturno, mednarodno, srednješolsko, literarno in zabavno. Študentje, ki želijo pisati in oblikovati svoj nazor, najdejo za to pri ustvarjanju časopisa izredne možnosti.

Marsikdo štipendije ne bo dobil ali pa bo preskromna, da bi lahko zadovoljivo živel. Za delno premagovanje takšnih problemov imajo mariborski študentje svojo ZADRUGO, ki jih honorarno zaposluje. Dosedanje izkušnje kažejo, da je iskanje dela preko zadruge zelo uspešno in delo tudi primerno plačano. Marsikatera tegoba, ki nastane zaradi pomanjkanja denarnih sredstev se da z voljo do dela tako premagati, a poleg zgolj finančnega učinka kaže tak način zaposlovanja študentov še drugo podobo, namreč odnos do dela, vrednotenje dela in pa pridobivanje samostojnosti. (Zal niso pogoji takšni, da bi lahko študent samo študiral, in ne še skrbel za vsakdanji kruh, kar bi bilo seveda najboljše.)

In ne na koncu šport. V Mariboru je več društev, ki gojijo skoraj vse športne discipline in študentje imajo možnosti, da se vključijo. Še bolj razveseljivo pa je, da sta dve mariborski višji šoli uvedli obvezno telesno vzgojo, ki bo študentom v razvedrilo in zabavo. Pričakujemo, da bodo tudi ostale šole šle po njihnih stopinjah. Seveda pa je pri odboru Zveze študentov posebna komisija, ki organizira razna športna tekmovanja, čisto študentska in tudi mešana.

Kdo ve, če je mogoče povedati res vse, kar bo študent novinec potreboval, da bi se že prve dni svojega bivanja v Mariboru zares vključil v tukajšnji ritem ter da bi imel na dlani vse možnosti, in bi se tako laže usmerjal. Sto ljudi, sto potreb in želja. Vsem torej ne bi bilo mogoče ugoditi, prispevali smo pa tiste najnujnejše informacije, ki so morda v pravem trenutku najpotrebnejše za uspešen začetek študija in za dejavnosti po osebnih odločitvah.

KATEDRA

Katedra je časopis mariborskih študentov, ki ga leti sami ustvarjajo, to se pravi, da študentje vanj pišejo, ga študentje urejajo in tudi izdajajo. Katedra je začela izhajati kmalu po nastanku prvih višjih šol v Mariboru in je s krajšimi prekinjavami izhajala do danes. Nekaj časa je bila štirinajstnevnik, nato pa mesečnik. Tako izhaja tudi sedaj. Časopis mariborskih študentov ima vodilno vlogo v študentski aktivnosti in je kot napredna sila v Mariborskem in slovenskem javnem dogajanju tudi upoštevan. Ima nalogo objektivnega in kritičnega obveščanja študentske javnosti kakor tudi vzgajanje mladih ustvarjalnih hotelej in oblikovanje kulturne fiziognomije Maribora.

Katedra je zelo popularna tudi med srednješolsko mladino, saj je srednješolskem odmerjena ena do dve strani prostora, ki ga le-ti pridno in bogato pobirajo s svojimi prispevki.

Za sodelovanje na straneh Katedre so vabljeni vsi študenti, srednješolski ali drugi mladinci, ki bi želeli posvetiti del svojega prostega časa novinarskemu delu.

KUD ŠTUDENT

Kulturno umetniško društvo študent razvija svojo dejavnost na podlagi amaterskih pravil, torej v izvenštudijskem času in nepoklieno. Največ uspeha dostoj so imeli: študentski oder, pevski zbor in folklorna skupina. Študentje ne nastopajo samo v Mariboru in pred študentskim občinstvom, marveč tudi po drugih naših mestih, zlasti je pa razveseljivo, da se za njihove nastope zanimajo v inozemstvu (v Avstriji in na Češkoslovaškem).

Vsi novi študentje, ki imajo že kaj izkušenj na področju kulturno umetniške dejavnosti, in tudi tisti, ki imajo samo voljo, bodo našli svoje zadovoljstvo v delu pri našem društvu.

ZADRUGA ŠTUDENTOV IN DIJAKOV

V letu 1966 je preko zadruge študentov in dijakov dobilo zaposlitev 1125 študentov, ki so ustvarili 533.911,60 N din bruto prometa. Povprečni bruto zaslužek po osebi je bil tako 475,00 N din. Tak promet je bil mogoč na osnovi posebnega statusa zadruge, kajti gospodarskim organizacijam ni potrebno odvajati za honorarje študentov nobenih družbenih dajatev.

Razvoj mariborskih visokošolskih zavodov

Mariborski visokošolski zavodi že od vsega začetka niso imeli le lokalnega pomena. V povprečju je le nekaj nad 60% doslej vpisanih študentov s področja bivšega mariborskega okraja, nekaj nad 30% jih prihaja iz ostalih predelov Slovenije, nekaj pod 20% pa iz ostalih republik in nerazvitih držav. V zadnjih letih so bile nekatere šole vključene tudi v delo mednarodne tehniške pomoči in nastaja v Mariboru močan center za študente iz afro-azijskih dežel. Pri izrednih študentih pa prihaja splošno zanimanje za študij v Mariboru še bolj do izraza: le okoli 40% doslej vpisanih je iz bivšega mariborskega okraja, nekaj preko 30% iz ostale Slovenije in nekaj pod 30% iz drugih republik. Očitno je študij na mariborskih visokošolskih zavodih posebno privlačen za študente iz sosedne republike Hrvaške, kjer v glavnem sploh niso vpeljali reformiranega visokošolskega študija.

Značilen je tudi sestav mariborskih študentov po predhodni izobrazbi. Okoli 46% rednih študentov prihaja z gimnazij, 49% s strokovnih šol, medtem ko jih okoli 4% prihaja s sprejemnim izpitom, brez ustrežne predhodne izobrazbe. Pri tem je odstotek gimnazijcev bistveno nižji (25—30%) na šolah tehničnega značaja. Med izrednimi študenti pa izrazito prevladujejo tisti s strokovno predhodno izobrazbo (okoli 85%), medtem ko jih je le okoli 3% prišlo na šole preko sprejemnega izpita, ostali pa so gimnazijci. Studentov brez formalno predpisane predhodne izobrazbe je torej na mariborskih visokošolskih zavodih mnogo manj, kot to na splošno mislijo, posebno za izredne študente. Šole so znale z ustrežno ostrimi sprejemnimi izpiti obdržati primerno raven in po pokazanih študijskih uspehih, ni mogoče trditi, da bi katerakoli od navedenih treh skupin študentov izrazito odstopala.

Mariborski visokošolski zavodi so postali pozitiven regulator socialnega sestava naših visokošolcev. Več kakor polovica njihovih študentov prihaja iz delavskih in kmečkih družin, okoli ena tretjina iz uslužbenskih, ostali pa so iz družin prostih in ostalih poklicev. Ta sestav študentov je mnogo bližji socialnemu sestavu naroda kakor v tradicionalnih visokošolskih središčih, kar utegne sčasoma prispevati k osveževanju našega izobraženstva.

Diplomanti mariborskih visokošolskih zavodov se po študiju v glavnem zaposlujejo. Doslej je diplomiralo preko 2200 študentov, od tega 1400 rednih in 800 izrednih. Samo okoli 14% jih nadaljuje študije na ustreznih fakultetah, kjer ne zaostajajo za študenti s fakultet samih. Vsi ostali so se zaposlili in zasedajo širok krug delovnih mest, ki so zanje predvidena. Kljub začetnemu nezaupanju in težavam so si že pridobili priznanje in uveljavitev ter začeli dobivati pripadajoč družbeni položaj.

Šole vzdržujejo kontakt s svojimi diplomanti in njihovimi delodajalci, izmenjujejo z njimi informacije in izkušnje, po potrebi skušajo pozitivno vplivati na pogoje njihovega zaposlovanja, v posameznih primerih pa so jih na posebnih seminarjih začele spoznavati z novostmi iz njihove stroke. S tem da so v kratkem času dali gospodarstvu in družbenim službam okoli 1900 strokovnjakov, so mariborski visokošolski zavodi že začeli izpolnjevati svojo družbeno nalogo.

Študijski uspehi nikakor še niso zadovoljivi, čeprav so v okvirih splošno veljavnih jugoslovanskih oziroma slovenskih povprečij. Pri številu diplomantov je treba upoštevati, da je sploh lahko diplomiralo samo prvih pet generacij, ki so bile sorazmerno maloštevilne in so študirale v najtežjih pogojih nastajanja šol, pa tudi sestav študentov še ni bil ustaljen. Razen tega je treba vzeti v poštev še okolnost, da se sorazmerno mnogo študentov zaposli takoj po zaključku predavanj in končujejo študij ob istočasni zaposlitvi. Šole podvzemajo različne ukrepe za intenzifikacijo študija, ki pa predstavlja dokaj zapleten skupek problemov, ki so le deloma v dosegu šol.

Vzporedno s svojim pedagoškim delom so se mariborski visokošolski zavodi zunanje in notranje razvijali. Eden od njih je že ob ustanovitvi imel ustrezne prostore, trije pa so z novogradnjami dobili sodobne in funkcionalno urejene prostore, pri čemer pa je bila izgradnja Višje tehniške šole zaradi reformnih ukrepov žal začasno prekinjena. Tako le še dva zavoda delujeta v neprimernih starih prostorih, razen tega pa so študijski knjižnici spričo novih nalog in velikega števila študentov postali prostori preozki.

Precej se je razvil tudi pedagoški kader. Iz začetnih nekaj desetih stalnih učiteljev je zrasel močan stalni učiteljski kolektiv s preko 100 člani. Gre v glavnem za strokovnjake, ki so se uveljavili pri dolgoletnem delu v praksi na odgovornih strokovnih delovnih mestih. Med njimi jih je 12 že obrnilo doktorat znanosti, 5 pa ga pripravlja, nadaljnjih 29 učiteljev pripravlja magisterij. Na šolah je tudi že preko 20

stalnih asistentov. Vendar še vedno sodeluje pri pedagoškem delu okoli 120 honorarnih učiteljev in 20 honorarnih asistentov. To predstavlja po eni strani zapleten pedagoško-organizacijski problem in po drugi strani dragoceno povezavo s prakso. Zato morajo posebno nekateri zavodi sicer nujno še povečati stalni pedagoški kader, določiti del honorarnih učiteljev in asistentov pa bo vedno ostal nepogrešljiv.

Pedagoški delavci mariborskih visokošolskih zavodov so osvojili načelo, da je poleg samega pedagoškega dela in globokega praktičnega poznavanja problemov posameznega predmeta bistven element visokošolskega pouka tudi stalno študijsko in raziskovalno udejstvovanje ter so ga individualno tudi začeli gojiti. Vendar doslej ta prizadevanja zaradi začetnih težav in pomanjkanja materialnih možnosti še niso bila ustrezno organizirana in intenzivna, kljub temu pa predstavljajo že zaznaven stik z raziskovalnimi nalogami, ki neposredno zanimajo naše gospodarstvo.

Mariborski visokošolski zavodi so v času svojega nastajanja in delovanja brez dvoma imeli precej notranjih in zunanjih težav. Vendar lahko smatramo, da so jih uspešno prebredli ter pokazali ustrezne uspehe in življenjsko sposobnost.

Namestnik predstojnika
Združenja visokošolskih zavodov
Milivoj Raič, dipl. ing.

Studentsko posojilo

Upravni odbor sklada za posojila študentom visokošolskih zavodov v Ljubljani objavlja vsako študijsko leto z javnim razpisom študentsko posojilo za študente visokošolskih zavodov v SR Sloveniji.

Za študentsko posojilo lahko zaprosijo novinci, redno vpisani študenti in absolventi s statusom absolventa. V šolskem letu 1966/67 mesečni dohodek prosilca (štipendija, otroški dodatek, pokojnina po starših, delež dohodka iz družinske skupnosti, invalidnina itd.) praviloma ni smel presegati 350,00 N din. Ta cenzus se spreminja glede na podražitev življenjskih stroškov.

Prošnje za študentsko posojilo se vlagajo v tajništvih visokošolskih zavodov v roku, določenem z javnim razpisom.

Prošnje rešuje komisija za materialna vprašanja študentov pri Združenju visokošolskih zavodov v Mariboru, v končno rešitev pa jih pošlje komisiji za reševanje posojil pri upravnem odboru sklada za posojila študentom v Ljubljani.

Študentsko posojilo je brezobrestno in se glede na študijski uspeh posojiljemalca lahko odpiše. Lestvica odpisov je točno določena s pogodbo, ki jo skleneta upravni odbor sklada za posojila študentom kot dajalec in prosilec kot prejemnik posojila. Posojilo se izplačuje vnaprej v mesečnih obrokih preko zavoda, kjer se posojiljemalec šola.

Posojilo je treba začeti vračati po pretoku enega leta po zaposlitvi posojiljemalca. Vrača se v zaporednih mesečnih obrokih, od celotnih prejemkov posojiljemalca, neupoštevaje otroškega dodatka, v višini procenta, ki ga določi upravni odbor sklada za posojila študentom v Ljubljani.

V študijskem letu 1966/67 je bilo odobrenih študentskih posojil: v oktobrskem roku 351, v naknadnem roku v mesecu marcu pa 58 posojil, skupaj 409 posojil.

Povprečni mesečni znesek posojil je 193,85 N din. Najvišji mesečni znesek je 300,00 N din, najnižji pa 50,00 N din. Od meseca oktobra 1966 do vključno aprila 1967 je bilo izplačanih študentskih posojil v znesku 468.610,00 N dinarjev.

Subvencije s prehrano

V Mariboru ni študentske menze, pač pa so študentom na razpolago obstoječi obrati družbene prehrane, zlasti samopostrežna restavracija Center. Cene obrokov v tej restavraciji so za študente sorazmerno visoke, zato študenti lahko dobijo subvencijo za prehrano.

Za subvencijo lahko zaprosijo vsi redno vpisani študenti na osnovi javnega razpisa, ki je objavljen na oglasnih deskah šol. Prošnje s popolno dokumentacijo vlagajo študenti na tajništva šol. Praviloma je subvencija vezana na študentsko posojilo.

Prošnje najprej pregleda in obravnava komisija za materialna vprašanja študentov na šoli in izdela predloge za izplačilo. Končno jih rešuje komisija za materialna vprašanja študentov pri združenju visokošolskih zavodov in sicer za dva ali tri mesece vnaprej.

V študijskem letu 1966/67 (vključno maj 1967) je bilo deležnih subvencij poprečno 337 študentov na mesec. Poprečna subvencija je 79,90 N dinarjev, najvišja subvencija je 100,00 N dinarjev, najnižja pa 50,00 N dinarjev.

Pedagoška akademija v Mariboru

Pedagoška akademija v Mariboru je izobraževalno-vzgojni visokolski zavod, ki vzgaja učitelje z višjo strokovno in pedagoško izobrazbo ter organizira in razvija znanstveno delo na področju vzgoje in izobraževanja.

Akademijo je ustanovila skupščina LR Slovenije pred šestimi leti z zakonom o ustanovitvi pedagoške akademije v Mariboru, Ur. l. LRS št. 18/61.

Predavanja trajajo na akademiji dve leti (štiri semestre), absolventski staž pa traja še šest mesecev po koncu zadnjega semestra predavanja.

Diplomanti akademije dobijo naziv predmetnega učitelja ustrezne stroke.

Organizacija študija

Za uresničevanje izobraževalnih in vzgojnih nalog ter za organizacijo pouka ima akademija študijske smeri, oddelke in predmetne skupine.

Na akademiji sta dve študijski smeri:

— za razredni in predmetni pouk v osnovni šoli,

— za predmetni pouk v strokovnih šolah in izobraževalnih centrih.

Vsaka študijska smer ima več oddelkov; ti so enopredmetni ali dvopredmetni.

Na akademiji je enajst oddelkov z dvajsetimi študijskimi skupinami.

Na vseh oddelkih imajo študenti vseh študijskih skupin *strokovne predmete*, ki so navedeni pri oddelkih; *pedagoško-psihološke predmete*; pedagogiko z zgodovino pedagogike, didaktika, obča in mladinska psihologija, pedagoška psihologija ter *splošne predmete*: družbeno in ekonomsko ureditev SFRJ, kultura ustnega in pismenega izražanja, predvojaška vzgoja ter telesna in zdravstvena vzgoja.

Študenti že v času študija opravljajo obvezno praktično delo v obliki skupnih hospitacij in nastopov ter pedagoške prakse v I. in III. semestru, ta ima namen vpeljati študente v praktično opravljanje dela, ki jim ga bo nalagal njihov poklic.

Oddelki za razredni pouk

Na tem oddelku se izobražujejo učitelji za pouk v prvih petih razredih osnovne šole.

Strokovni predmeti: metodika spoznavanja narave in družbe, spoznavanje narave in spoznavanje družbe, metodika slovenskega jezika, metodika matematike, metodika likovnega pouka s skicirnim risanjem, metodika tehničnega pouka, metodika telesne vzgoje, metodika glasbelega pouka, glasbeni pouk z instrumentom, metodika prostovoljnih dejavnosti, mladinska književnost z vidika mladinske psihologije in kulturna zgodovina.

Za dvig kvalitete pouka na osnovnih šolah in za višjo pedagoško in strokovno izobrazbo učiteljev razrednega pouka organizira akademija začasno posebni obliki študija:

— Enoletni razredni pouk: v to obliko študija se lahko vključijo in se vpišejo v III. semester kot redni študenti tisti učitelji, ki imajo zaključni izpit na učiteljski in strokovni izpit.

— Za absolvente petletnega učiteljskega organizira akademija razredni pouk, ki traja tri semestre.

Študenti obeh posebnih oblik razrednega pouka študirajo po prilagojenem predmetniku, vendar veljata zanje isti učni načrt in izpitni režim kot za študente oddelka za razredni pouk.

Ti dve posebni in začasni obliki študija omogočata hitrejšo dokvalifikacijo absolventov učiteljskega in učiteljev, ki že poučujejo v osnovnih šolah.

Na oddelku je doslej diplomiralo 59 študentov; vsi so zaposleni na osnovnih šolah.

Oddelki za jezike in književnosti

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji dveh jezikov. Oddelki imajo naslednje študijske skupine:

- slovenski in srbohrvaški jezik,
- slovenski in ruski jezik,
- slovenski in angleški jezik,
- slovenski in nemški jezik,
- angleški in ruski jezik,
- angleški in nemški jezik,
- ruski in nemški jezik.

Strokovni predmeti:

— Študijska skupina slovenskega in srbohrvaškega jezika: slovenski jezik, slovenska književnost, metodika slovenskega jezika, srbohrvaški jezik, hrvaška, srbska in makedonska književnost, stilistične vaje, makedonski jezik in metodika srbohrvaškega jezika.

— Študijske skupine slovenskega in tujega jezika: slovenski jezik, slovenska književnost, metodika slovenske jezika, južnoslovenske književnosti; tuj jezik (ruski ali angleški ali nemški) fonetika tujega jezika, interpretacija tekstov tujega jezika, tuja književnost, stilistične vaje, metodika tujega jezika.

— Študijske skupine dveh tujih jezikov: dva tuja jezika, dve fonetiki tujega jezika, interpretacija tekstov dveh tujih jezikov, književnosti dveh tujih jezikov, stilistične vaje dveh tujih jezikov in metodika dveh tujih jezikov, slovenski jezik.

Na oddelku je doslej diplomiralo 53 študentov, in sicer: slovenski in srbohrvaški jezik — 30, slovenski in angleški — 11, slovenski in ruski — 5, slovenski in nemški — 7.

Študijske skupine dveh tujih jezikov so bile uvedene pred dvema letoma, zato bodo prvi študenti diplomirali v jeseni 1967.

Oddelki za zemljepis in zgodovino

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji zemljepisa in zgodovine.

Strokovni predmeti: obča fizična geografija, družbena geografija, regionalna geografija, geografija Jugoslavije z lokalno geografijo, metodika geografije, uvod v zgodovino, obča zgodovina do leta 1917, južnoslovenska zgodovina do leta 1917, slovenska zgodovina do leta 1917, obča zgodovina do leta 1917, zgodovina jugoslovenskih narodov od leta 1917, kulturna zgodovina, metodika zgodovine.

Na oddelku je doslej diplomiralo 57 študentov.

Oddelki za biologijo in kemijo

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji biologije in kemije.

Strokovni predmeti: splošna biologija, botanika, anatomija in fiziologija človeka, zoologija, razvojni nauk, metodika biologije, osnove mineralogije in geologije, anorganska kemija, organska kemija I. in II., metodika kemije.

Oddelki za matematiko in fiziko

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji matematike in fizike.

Strokovni predmeti: algebra z analitično geometrijo, trigonometrija in geometrija, analiza, opisna geometrija, metodika matematike, fizika, fizikalni praktikum, metodika fizike.

Na oddelku je doslej diplomiralo 34 študentov.

Oddelki za tehnični pouk in fiziko

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji tehničnega pouka in fizike.

Strokovni predmeti: tehnologija materiala, strojeslovje, tehnično risanje in osnove opisne geometrije, organizacija in ekonomika proizvodnje, praktični pouk v delavnici, metodika tehničnega pouka, osnove matematične analize, fizika, fizikalni praktikum, metodika fizike.

Na oddelku je doslej diplomiralo na enopredmetnem oddelku (samo tehnični pouk) 62 študentov.

Oddelki za likovni pouk

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji likovnega pouka.

Strokovni predmeti: risanje, slikanje, likovna teorija z anatomijo, umetnostna zgodovina, scenografija, grafika, pisave, modeliranje, estetika oblik z osnovami arhitekture, opisna geometrija, perspektiva, metodika likovnega pouka.

Na oddelku je doslej diplomiralo 21 študentov.

Oddelki za glasbeni pouk

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji glasbe.

Strokovni predmeti: fiziologija in fonetika, solfeggio in teorija, osnove vokalne tehnike, harmonija, kontrapunkt, spoznavanje instrumentov, prirejanje za ansamble, zgodovina glasbe, oblikoslovje, klavir, dirigiranje, zbor in orkester, vokalna literatura s partiturno igro, recitacija, ritmika s telesno vzgojo, glasbeni pouk s kitaro, metodika glasbenega pouka.

Na oddelku je doslej diplomiralo 24 študentov.

Oddelki za telesno vzgojo in biologijo in zemljepis

Na tem oddelku se izobražujejo predmetni učitelji telesne vzgoje in zemljepisa ali telesne vzgoje in biologije; po izbiri študenta.

Strokovni predmeti:

— Študijska skupina telesna vzgoja in biologija: teorija telesne kulture, anatomija, fiziologija, biometrija, biomehanika, telesno vzgojni objekti in naprave, splošna telesna vzgoja šoloobveznega otroka, atletika, elementarne igre, športne igre, orodna in talna telovadba, ritmika, zdravstvena telovadba, metodika telesne vzgoje, splošna biologija, razvojni nauk, botanika, zoologija, metodika biologije.

— Študijska skupina telesna vzgoja in zemljepis: teorija telesne kulture, anatomija, fiziologija z biometrijo, bio-

mehanika, telesno vzgojni objekti in naprave, splošna telesna vzgoja šoloobveznega otroka, atletika, športne igre, orožna in talna telovadba, ritmika, zdravstvena telovadba, metodika telesne vzgoje, obča fizična geografija, družbena geografija, regionalna geografija, geografija Jugoslavije z lokalno geografijo, metodika geografije.

Oddelek je bil ustanovljen pred tremi leti; doslej so diplomirali trije študentje.

Kovinarsko elektrotehniški oddelek

— Studijska skupina za tehniško risanje s strojnimi elementi in strojeslovjem.

Na tej študijski skupini se izobražujejo predmetni učitelji tehničnega risanja, strojnih elementov in strojeslovja, ki bodo poučevali te predmete na strokovnih šolah.

Strokovni predmeti: matematika, mehanika in nauk o trdnosti, tehniško risanje, strojni elementi, mehanska tehnologija, tehniške meritve, elektrotehnika, motorji z notranjim zgorevanjem, ventilatorji in kompresorji, toplotni stroji, organizacija in ekonomika proizvodnje, metodika tehniškega risanja s strojnimi elementi, metodika strojeslovja.

Pedagoško-psihološki predmeti: industrijska pedagogika, pedagoška antropologija dela z zgodovino pedagogike, industrijska andragogika, didaktika, pedagoška analitika dela, obča in mladinska psihologija, pedagoška psihologija.

Splošni predmeti so isti kot pri drugih oddelkih.

— Studijska skupina za kovinarski praktični pouk in tehnologijo.

Na tej predmetni skupini se izobražujejo predmetni učitelji praktičnega pouka in tehnologije, ki bodo poučevali na strokovnih šolah.

Strokovni predmeti: seminar iz uporabne matematike, mehanika in nauk o trdnosti, tehniško risanje, strojni elementi, mehanska tehnologija za energetike (stroji), mehanska tehnologija I (rezilno orodje), tehnologija gradiv, tehnološke meritve, elektrotehnika, tehnološke priprave, varilna tehnika, organizacija in ekonomika proizvodnje, metodika praktičnega pouka, metodika tehnologije.

Pedagoško-psihološki in splošni predmeti so isti kot pri študijski skupini za tehniško risanje s strojnimi elementi in strojeslovjem.

Na obe študijski skupini se lahko vpišejo samo izredni študenti.

Dopolnilni študij

Zaradi posebnih potreb na šolah in želje po razširitvi kvalifikacije posameznih diplomantov je mogoče s študijem nove predmetne skupine (predmeta) na akademiji razširiti usposobljenost. Po končanem študiju te predmetne skupine predmeta dobi diplomant posebno listino.

Diplomanti višjih šol in diplomanti I. ali II. stopnje, ki želijo postati učitelji na strokovnih šolah ali izobraževalnih centrih lahko vpišejo tudi samo pedagoško-psihološke predmete in metodike predmetov, ki jih bodo poučevali. Izpite iz teh predmetov in praktično pedagoško delo opravljajo kot redni študenti akademije. O usposobljenosti za poučevanje dobijo posebno listino.

Izredni študij

Akademija ima tri centre za izredni študij, v katerih so posebna predavanja in vaje za izredne študente.

V Mariboru so posebna predavanja za izredne študente na PA vsako drugo soboto in nedeljo od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, za pedagoško-psihološke, splošne in strokovne predmete vseh oddelkov.

V Dravogradu so posebna predavanja in vaje za izredne študente na zavodu za prosvetno-pedagoško službo vsak četrtek od 8. do 12. in od 14. do 18. ure za pedagoško-psihološke, splošne in strokovne predmete razrednega pouka.

V Murski Soboti so posebna predavanja in vaje za izredne študente na zavodu za prosvetno-pedagoško službo vsako soboto in ponedeljek od 14. do 18. ure, za pedagoško-psihološke, splošne in strokovne predmete razrednega pouka.

V naslednjem študijskem letu bodo predavanja za novo generacijo v centrih izven Maribora le, če bo vpisanih najmanj 30 študentov za razredni pouk oziroma 10 študentov za ostale študijske skupine. Seminarji za izredne študente so intenzivni ter skoncentrirani po predmetih, težišče je na obveznih vajah, brez katerih kandidat ne more opravljati izpitov. Predavanja so v ciklusih. V enem ciklusu sta dva predmeta. Po zaključku predavanj obeh predmetov se študenti dva do tri tedne pripravljajo na izpite, nato je izpitni rok. Po izpitnem roku so predavanja dveh novih predmetov. V treh letih absolvirajo izredni študenti predavanja in vaje vseh predmetov I in II. letnika.

Stroški seminarjev krijejo izredni študenti sami, če teh stroškov ne pokriva sklad za šolstvo SR Slovenije. V ta namen vplačajo ob vpišu akontacijo 200 N din.

Možnosti zaposlitve diplomantov

Študenti, ki dokončajo študij na študijski smeri za razredni pouk in predmetni pouk v osnovni šoli, se lahko zaposlijo na osnovnih šolah kot razredni in kot predmetni učitelji.

Študenti, ki dokončajo študij na študijski smeri za predmetni pouk v strokovnih šolah in izobraževalnih centrih, se lahko zaposlijo na strokovnih šolah in izobraževalnih centrih kot predmetni učitelji ustrezne stroke.

Po sedanjih podatkih je na območju severovzhodne Slovenije strokovno zasedenih samo 30 odstotkov mest na osnovnih šolah.

Možnosti in pogoji za nadaljevanje študija

Osnovni smoter pedagoške akademije je z zaključnim študijem oblikovati in vzgajati učne moči za osnovne in strokovne šole. Izredno prizadevni študenti študijskih smeri za razredni in predmetni pouk pa imajo možnost nadaljevati študij po posebnem dogovoru na ustreznem oddelku filozofske fakultete; opraviti morajo diferencialne izpite.

Višja agronomska šola Maribor

Višja agronomska šola je visokošolski zavod z nalogo, da seznanja študente s prirodoslovno-tehničnimi vedami, na katerih je zasnovana sodobna kmetijska tehnologija. Študent dobi vpogled tudi v agrarno-ekonomsko področje. Sinteza vseh naštetih disciplin daje diplomantu višje agronomske šole strokovno usposobljenost, da sodeluje pri uresničevanju ciljev našega gospodarstva na področju kmetijstva.

Hiter razvoj tehničnih in osnovnih prirodnih ved, zlasti kemije, postavlja tudi kmetijstvo pred dejstvo, da nujno poveča storilnost dela in obdrži korak z ostalimi panogami proizvodnje. K temu ga sili tudi vse večja potreba po hrani zaradi naraščanja števila prebivalstva in zviševanja njegove življenjske ravni. Te cilje pa kmetijstvo lahko doseže le ob bistveno izboljšani kvalifikacijski strukturi zaposlenih.

Študij na višji agronomski šoli v Mariboru traja štiri semestre oziroma dve leti in daje zaključeno I. stopnjo visokošolske izobrazbe. Namen šole je formirati specializiranega, praktičnega organizatorja kmetijske proizvodnje na višji tehnični ravni. Diplomant — kmetijski inženir specialne smeri — je tehnolog — operativec, ki je seznanjen z vsemi sodobnimi tehničnimi prijemi, proizvodnimi odnosi, kmetijsko ekonomiko in kmetijskim strojništvom. Na ta način je diplomant usposobljen prevzeti zahtevna delovna mesta, kjer se zahteva višja strokovna izobrazba. Ze ob samem vpisu se kandidat odloči za eno izmed treh specializiranih smeri študija:

Oddelek za poljedelstvo

Na oddelku se slušatelji usposablajo za operativne vodje poljedelstva na kmetijskih obratih. Osnovni poudarek je na seznanjanju sodobne tehnologije pridelovanja najvažnejših poljščin, zlasti obdelovanja in priprave zemlje, setve in izbora sort, oskrbe in varstva rastlin ter obvladovanja mehanizacije in ekonomike proizvodnega procesa.

Oddelek za živinorejo

Vzgaja strokovnjake, ki so dobro seznanjeni z vsemi novimi tehnološkimi postopki moderne masovne zreje živali, ki morajo v potankosti poznati osnove krmljenja, preventivne ukrepe za očitvanje zdravja živali, zraven tega pa bili dobri organizatorji — ekonomisti.

Oddelek za sadjarstvo in vinogradništvo

Na tem oddelku se usposablajo sadjarski in vinogradniški strokovnjaki, da bodo lahko samostojno vodili proizvodne in predevalne sadjarske ali vinogradniške obrate. Velik poudarek je na primerni tehnični, tehnološki in organizacijsko-ekonomski izobrazbi, ki jo zahteva sedanja in bodoča sadjarska in vinogradniška proizvodnja.

Močan poudarek daje šola praktičnemu usposabljanju študentov. Praktično delo daje študentom dopolnilo k teoretičnim trditvam in jih že med študijem seznanja s proizvodno prakso v določeni panogi ter z njenimi problemi.

Na zavodu je študentom na razpolago bogata biblioteka s čitalnico, kjer je zbrana vsa potrebna domača in tuja strokovna literatura. Za večino predmetov obstajajo učbeniki in skripta, ki pretežno zajemajo vsebino predavanj.

Možnosti zaposlitve

Diplomanti višje agronomske šole se zaposlujejo kot operativni vodje in organizatorji specializirane kmetijske proizvodnje ob najsoodnejši tehnologiji, pri kmetijskih kombinatih in zadrugah, tehnologi kmetijskih predelovalnih obratov in v upravnih službah. Diplomant je usposobljen samostojno voditi posamezne specializirane proizvodne enote.

Višja ekonomsko komercialna šola v Mariboru

Osnovni podatki

Višja ekonomsko komercialna šola je visokošolski zavod, ki izobražuje in izpopolnjuje kadre za ekonomsko komercialne in finančne posle, za katere je potrebna izobrazba višje stopnje, ter organizira in razvija znanstveno raziskovalno delo.

Sola je ustanovljena leta 1959 skupščina LR Slovenije z zakonom o višji komercialni šoli (Uradni list št. 22/59 LRS).

Študij na šoli traja 4 semestre oziroma dve leti. Status študenta preneha 6 mesecev po izteku 4. semestra.

Diplomanti šole dobijo strokovni naziv ekonomist.

Organizacija študija

Sola ima 5 specializiranih oddelkov v dveh smereh študija:

- Ekonomsko finančna smer: — oddelek za bančništvo
- oddelek za knjigovodstvo in finance
- Ekonomsko komercialna smer: — oddelek za splošno komercialno
- oddelek za turizem in gostinstvo
- oddelek za zunanjo trgovino.

Na vseh oddelkih se prepletajo splošno ekonomski in ožje specializirani predmeti, teoretična predavanja in sodobne oblike praktičnega študiranja. Tako se diplomiranci usposobijo za opravljanje zahtevnejših ekonomsko finančnih oziroma komercialnih poslov, za katere se usposabljajo na šoli.

V prvem letniku je študij, posebno v prvem semestru, skoraj enak za vse oddelke, vsak naslednji semester pa daje vse več poudarka specialnim predmetom. Večina predmetov se predava en semester.

Predmeti, ki so obvezni na obeh smereh študija (na vseh oddelkih), so naslednji: ekonomika podjetij, politična ekonomija, gospodarska matematika, gospodarska statistika, splošno gospodarsko pravo, knjigovodstvo, ekonomika in ekonomska politika Jugoslavije, mednarodni plačilni promet.

Predmeti, ki so obvezni na *ekonomsko finančni smeri* so: uporabno knjigovodstvo, organizacija knjigovodstva z mehanografijo, spoznavanje tehnoloških procesov, proračunske finance in analiza poslovanja z revizijo.

Specialni predmeti na oddelku za bančništvo: organizacija in poslovanje bank, teorija in uporaba denarja, kredit in kreditni sistem.

Specialni predmeti na oddelku za knjigovodstvo in finance: stroškovno knjigovodstvo, planiranje, gospodarske finance.

Predmeti, ki so obvezni na *ekonomsko komercialni smeri* so: proučevanje tržišča z ekonomsko propagando, gospodarske finance ter tuj jezik. Predavanja in izpiti iz tujega jezika so razdeljeni na 3 težavnostne stopnje (I, II, III). Stopnja I in II je obvezna za študente oddelka za splošno komercialno, stopnja II in III za študente oddelka za turizem in gostinstvo in zunanjo trgovino.

Specialni predmeti na oddelku za splošno komercialno: organizacija in politika v blagovnem prometu, pogodbe blagovnega prometa, blagovnanstvo s tehnologijo, transport s transportnim zavarovanjem.

Specialni predmeti na oddelku za turizem in gostinstvo: organizacija in poslovanje gostinskih podjetij in potovalnih agencij, pogodbe blagovnega prometa, ekonomika turizma, turizem Jugoslavije, tuj jezik I za turistično smer.

Specialni predmeti na oddelku za zunanjo trgovino: organizacija in poslovanje zunanjetrgovinskih podjetij, mednarodno gospodarsko pravo, blagovnanstvo s tehnologijo, transport s transportnim zavarovanjem.

Obvezniki predvojaške vzgoje imajo tudi predvojaško vzgojo I in II, ločeno za moške in ženske. Študenti I. letnika imajo telesno vzgojo, študenti II. letnika pa kulturno vzgojo.

Delovna mesta, za katera so usposobljeni diplomiranci

Oddelek za bančništvo: ekonomist-bančnik: referent, knjigovodja, kontrolor, analitik, vodja oddelka ali posamezne službe v denarnih zavodih.

Oddelek za knjigovodstvo in finance: ekonomist-finančnik: računovodja, bilancist, analitik, planer, vodja oddelka ali službe v računovodstvu in analitsko-planskem oddelku ter razna delovna mesta na področju javnih financ (referenti in višji referenti).

Oddelek za splošno komercialno: ekonomist-komercialist: zahtevnejša delovna mesta v nabavnem in prodajnem oddelku, proučevanje tržišča, ekonomska propaganda, analiza gibanja cen itd.

Oddelek za turizem in gostinstvo: ekonomist-komercialist s turistično gostinsko usmeritvijo: zahtevnejša delovna mesta ekonomsko-komercialne stroke v gostinskih podjetjih, turističnih birojih, potovalnih agencijah.

Oddelek za zunanjo trgovino: ekonomist z zunanjetrgovinsko usmeritvijo: zahtevnejša delovna mesta v komercialnih oddelkih proizvodnih in zunanjetrgovinskih podjetjih, kot so uvoz in izvoz blaga, proučevanje zunanjega tržišča, mednarodno trgovinsko posredovanje.

Do 31. marca 1967 je na šoli diplomiralo 899 rednih in izrednih študentov in so v večini zaposleni na ustreznih delovnih mestih. Diplomirancev je potrebno vsaj eno do dveletno praktično delo v gospodarskih organizacijah ali družbenih službah, da lahko povsem samostojno opravljajo zahtevnejša in odgovornejša dela.

Nadaljevanje študija

Sola je bila ustanovljena z namenom, da daje zaključeno specializirano izobrazbo višje stopnje in je tudi normalno, da se več kakor 80% diplomirancev takoj po zaključku študija zaposli. Le približno 15–20% diplomirancev pa nadaljuje študij na ustreznih fakultetah in visokih šolah v Sloveniji in drugih republikah. Pogoje za nadaljevanje študija določajo učni zavodi samostojno ob upoštevanju učnega programa VEKS.

Višja pravna šola Maribor

Višja pravna šola je visokošolski zavod, ki vzgaja za posamezna področja oziroma panoge gospodarstva in druga področja družbene in druge javne dejavnosti strokovnjake s pravno izobrazbo višje stopnje.

Sola je bila ustanovljena z zakonom o višji pravni šoli v Mariboru (Uradni list LRS, št. 23/60) leta 1960.

Predavanja na šoli trajajo 2 leti (4 semestre). Status študenta preneha 6 mesecev po izteku 4. semestra.

Z diplomom na šoli dobi študent strokovni naziv pravnik.

Pouk na šoli je reden in izreden.

Kot izredni študent se lahko vpiše na šolo, kdor je v stalnem delovnem razmerju ali kdor iz drugih opravičenih objektivnih vzrokov ne more obiskovati pouka.

Vpis na šolo se letos opravi na podlagi razpisa, objavljenega v Delu, Večeru in Katedri.

Študij na šoli je enoten in obsega učni načrt šole naslednje predmete: politično ekonomijo, sociologijo, uvod v pravoznanstvo, družbeno politično ureditev SFRJ, javno upravo, organizacijo pravosodja, organizacijo in upravljanje gospodarskih organizacij, osebno in rodbinsko pravo, ekonomsko politiko SFRJ, osnove civilnega prava, pogodbe blagovnega prometa, menico in ček, oris civilnih sodnih postopkov, osnove kazenskega prava s procesom, osnove delovnih razmerij in socialne varnosti, upravne postopke in upravni spor, javne finance, evidenco pravnih razmerij, osnove računovodstva, kulturo ustnega in pismenega izražanja, predvojaško in telesno vzgojo.

Diplomant šole se lahko zaposli v raznih službah pri družbeno političnih skupnostih, zavodih družbenih služb, drugih javnih službah in družbenih organizacijah, prav tako pa tudi v splošni, pravni ali komercialni službi gospodarske organizacije. Primeri takšnih delovnih mest so:

- referenti in načelniki oddelkov pri občinskih skupščinah,
- referenti pri zavodih za socialno zavarovanje,
- sekretarji organov delavskega upravljanja večjih podjetij,
- referenti za kadre,
- referenti za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti,
- sodniki za prekrške,
- sekretarji podjetij,
- sekretarji zavodov,
- pravni referenti,
- direktorji zavodov in podjetij,
- politični funkcionarji itd.

Diplomant šole lahko študij nadaljuje. Pred vpisom v III. letnik Pravne fakultete v Ljubljani mora diplomant šole opraviti dodatne izpite iz rimskega prava, pravne zgodovine in statistike.

Višja stomatološka šola Maribor

Višja stomatološka šola v Mariboru je stopila v osmo leto svojega izobraževalnega udejstvovanja. Hitro se je razvila in postala v skladu z zakonom o visokem šolstvu SR Slovenije iz leta 1960 visokošolski zavod, ki v okviru svoje osnovne dejavnosti vzgaja v triletnem intenzivnem študiju študente za samostojno zobozdravstveno delo v okviru svojega naziva v zobozdravstvenih zavodih.

Zaokrožen in zaključen študij daje študentom teoretično izobrazbo in praktično usposobljenost, da se lahko takoj po diplomirani uspešno vključijo v zobozdravstveno delo. Študij na višji stomatološki šoli daje zaokroženo znanje vseh tistih disciplin, ki so potrebne pri zobozdravstvenem strokovnem delu terapevtu v zobozdravstvenih ustanovah.

Šola je sodobno opremljena in razpolaga s potrebnimi, modernimi učili. Klinični oddelek omogoča študentom, da se praktično usposobijo za svoj poklic in dobe stik s pacienti že v teku študija.

Doslej je diplomiralo na višji stomatološki šoli v Mariboru 135 slušateljev (126 rednih in 9 izrednih).

V zobozdravstvenih zavodih se je zaposlilo 76% diplomirancev, ostalih 24% diplomirancev pa je nadaljevalo oziroma nadaljuje študij na II. stopnji.

Zakaj se odločamo za študij tehnike?

Živimo v dobi tehnike in smo priče njenemu skoraj neverjetnemu razvoju. Na vseh področjih nam dnevno prinaša nova odkritja, nove proizvode ter nove, boljše in cenejše postopke za njihovo proizvodnjo. Zato danes brez poznavanja in uporabe vedno novih dosežkov tehnike ni mogoča rentabilna in mednarodno konkurenčna proizvodnja. Tako tehnika po proizvodnji odločilno posega v gospodarstvo in po njem v ostale panoge človeškega udejstvovanja, ki jim gospodarstvo daje materialno osnovo. Stopnja tehniškega razvoja je postala tudi merilo za stopnjo splošnega razvoja in življenjskega standarda vsakega naroda in človeštva kot celote.

Za takšen razvoj tehnike oziroma za vzdrževanje stika z njenim neprestanim napredkom pa je potrebno vse več tehniških strokovnjakov. V nekaterih razvitih državah predstavljajo tehniški strokovnjaki v posameznih gospodarskih panogah tudi četrtno ali celo še večji del skupnega števila zaposlenih.

V naši državi in tudi v naši republiki smo ob sicer velikem porastu proizvodnih sredstev še daleč od takšnega stanja. Našemu gospodarstvu in javnim službam izredno primanjkuje tehniških strokovnjakov vseh stopenj izobrazbe. Analize kažejo, da je njihovo število daleč pod merili, ki veljajo za razvite in tehniško napredne države. Prav to dejstvo v mnogih primerih omejuje možnost izkoriščanja celo že obstoječih proizvodnih kapacitet, onemogoča organizacijo rentabilne proizvodnje in njen razvoj ter mednarodno konkurenčno sposobnost naših gospodarskih organizacij.

Zato je študij tehnike, ki ga omogoča tudi višja tehniška šola v Mariboru, izredno perspektiven in nudi zelo ugodne in raznolike možnosti strokovnega udejstvovanja.

Višja tehniška šola v Mariboru usposablja svoje študente v oddelkih za strojništvo, elektrotehniko, gradbeništvo, kemijo in tekstilno tehnologijo za množično inženirsko službo, ki ne zahtevajo celotne visokošolske izobrazbe. Razen tega daje tudi potrebno podlago za nadaljevanje študija na ustreznih fakultetah. Pogoji za nadaljevanje študija so ugodni in določeni s predpisi fakultet.

Študenti, ki zaključijo študij na višji tehniški šoli v Mariboru in opravijo diplomsko delo, dobijo strokovni naslov inženirja stroke, ki so jo študirali. Zaposlijo se lahko na zahtevnejših samostojnih ali vodilnih delovnih mestih naslednjih delovnih področij:

- PROIZVODNA OPERATIVA: obratovodje, vodje gradbišč, vodje in pomočniki vodij obratnih pisarn; vodje oddelkov in delavnic ter pomembnejših delovnih skupin; vodstvo in nadzor del na kompleksnejših, posebno avtomatiziranih strojnih napravah z elektronskim krmiljenjem; vodje električnih central ter transformatorskih in razdelilnih postaj; vodje in sodelavci kemijskih laboratorijev;
 - PRIPRAVA PROIZVODNJE (DELA) IN PLANIRANJE: vodje pisarn in oddelkov; kalkulant, organizatorji dela, planerji, podkalkulanti in analitiki pri kompleksnih in kompliciranih tehnoloških postopkih; konstruktorji kompliciranih orodij in delovnih priprav;
 - KONTROLA: vodje oddelkov in pisarn; samostojni kontrolorji za težja dela na zahtevnih, posebno na elektronskih in atomskih kontrolnih napravah; vodje in samostojni sodelavci v kontrolnih laboratorijih; gradbeni nadzorni organi in inšpektorji;
 - POGON IN VZDRŽEVANJE: vodje pogonskih in vzdrževalnih obratov in oddelkov; energetiki v večjih obratih; nadzorniki strojnih in električnih naprav;
 - PROJEKTIRANJE, KONSTRUKCIJA IN RAZVOJ: projektanti in konstruktorji enostavnih konstrukcij, elementov, sklopov in naprav; sodelavci in pomočniki glavnih projektantov za komplicirane in kompleksne projekte, ki zahtevajo drugostopenjsko znanje; samostojni sodelavci v razvojnih oddelkih in laboratorijih; perspektivni planerji;
 - TEHNIČNO-KOMERCIJALNE SLUŽBE: vodje in samostojni tehnični referenti v nabavnih in prodajnih oddelkih, posebno tudi v uvozu in izvozu (dodatni pogoj: znanje tujih jezikov); vodje in samostojni referenti investicijskih skupin;
 - VODILNE FUNKCIJE: tehniški vodje (direktorji) in vodje (direktorji, upravniki) manjših in srednjih gospodarskih organizacij oziroma organizacijskih enot;
 - JAVNA UPRAVA: domala vsa samostojna in vodilna tehniško-upravna delovna mesta (uprava, planiranje, organizacija, komunalna dela, nadzor itd.).
- Spričo slabe zasedbe omenjenih delovnih mest v naših delovnih organizacijah in majhnega števila inženirjev, v znatni meri pa tudi zaradi ustreznosti izobraževalnega koncepta, je povpraševanje po diplomantih višje tehniške šole v Mariboru večje od njenih zmogljivosti. V prid vzgojnih prizadevanj in študijskih uspehov študentov govori tudi dejstvo, da se je že 411 diplomantov zaposlilo, vendar šola ni dobila nobene negativne pripombe glede njihove uporabnosti, čeprav delajo nekateri od njih na zelo odgovornih delovnih mestih. Dober študijski uspeh pa ima tudi 150 študentov, ki so se po končanem študiju na višji tehniški šoli v Mariboru vpisali na 2. stopnjo ustreznih fakultet.

Kandidate za vpis na višjo tehniško šolo v Mariboru obveščamo, da lahko dobijo podrobnejše informacije o študiju na tej šoli vsak dan od 8. do 12. ure v tajništvu šole, soba št. 212/I.

R A Z P I S

Studentski dom v Mariboru, Tyrševa ulica 23

o b j a v l j a

pogoje za sprejem študentov mariborskih visokošolskih zavodov.

I. Študenti novinci vložijo

1. Prošnjo z osebnimi podatki, kratkim življenjepisom in opisom smeri študija.
2. Prepis spričevala, ki je pogoj za vpis na visokošolski zavod.
3. Potrdilo o premoženjskem stanju staršev in o vseh lastnih dohodkih (štipendija, otroški dodatek, pokojnina ipd.).
4. Priporočilo mladinske oziroma drugih družbenopolitičnih organizacij.
5. Zdravniško potrdilo.
6. 2 fotografiji (4×6 ali podobno).
7. Dopisnico s točnim naslovom.

II. Redni študenti, ki so že vpisani na enem izmed visokošolskih zavodov v Mariboru, naj vložijo poleg prošnje še potrdilo o opravljenih izpitih od prvega vpisa dalje na predpisanem obrazcu, ostalo, kot je navedeno pod I/3 do 7.

Prošnje vložite osebno ali jih pošljite po pošti do 15. 8. 1967. Nepopolnih prošenj po tej objavi komisija ne bo reševala. O rešitvi prošenj bodo prosilci obveščeni po pošti oziroma z obvestilom na oglasnih deskah visokošolskih zavodov.

V Mariboru, dne 4. 5. 1967.

Upravnik:
Avgust Spendl

KATEDRA MARIBORSKIH ŠTUDENTOV (POSEBNA ŠTEVILKA)

IZDAJA ZVEZA ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE,
ODBOR VISOKOŠOLSkih ZAVODOV V MARIBORU

POSEBNO ŠTEVILKO SO UREDILI:

OLGA ČERIČ, MARTIN PRAŠNICKI IN SLAVKO PUKL

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK:

SLAVKO PUKL

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: SLOVENSKA 5, TEL. 22 00 4

TISK: ČASOPISNO PODJETJE MARIBORSKI TISK
POSEBNA ŠTEVILKA KATEDRE JE BREZPLAČNA